

Σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης

Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα και προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων και άλλες διατάξεις

Μέρος Α

Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ι. Το υπό διαμόρφωση θεσμικό πλαίσιο - Δικαιοπολιτικοί στόχοι

1. Οι προκλήσεις της νέας περιόδου

Η διαμόρφωση ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος Δίκαιης και Βιώσιμης Ανάπτυξης, που κινητοποιεί την αναπτυξιακή δυναμική της χώρας, ενισχύει τις μακροπρόθεσμες προοπτικές της και τη θωρακίζει έναντι μελλοντικών απειλών και κινδύνων, ανάγεται σε κεντρική προτεραιότητα μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Στην κατεύθυνση αυτή, η Κυβέρνηση έχει θέσει σε υλοποίηση από τον Ιούλιο του 2018 την Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική, η οποία προωθεί ταυτόχρονα τις τρεις διαστάσεις της ανάπτυξης, οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική, σηματοδοτώντας με αυτό τον τρόπο τη μετάβαση σε μια νέα, ολιστική προσέγγιση της αναπτυξιακής πολιτικής και διαδικασίας. Οι πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που τελούν υπό υλοποίηση έχουν ήδη αρχίσει να αποδίδουν, επιφέροντας θετικές αλλαγές σε επιμέρους χαρακτηριστικά του παραγωγικού συστήματος.

Η ολιστική Αναπτυξιακή Στρατηγική θέτει ειδικότερα ως κεντρική προτεραιότητα την υποστήριξη μετασχηματισμών στο παραγωγικό σύστημα που θα συμβάλουν στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας, στην ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, στην ενίσχυση της διαρθρωτικής, κατά προτεραιότητα, ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και στη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας. Τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά αυτών των μετασχηματισμών και των δημόσιων πολιτικών που τις συνοδεύουν, θα καθορίσουν την ικανότητα της ελληνικής οικονομίας να μεταβεί σε ένα μοντέλο το οποίο θα στηρίζεται στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, ενταγμένων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας, έντασης γνώσης και συμβατών με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.

Η απαιτητική μακροπρόθεσμη αυτή διαδικασία επιτάσσει τη λειτουργία σταθερών αναπτυξιακών θεσμών και οργανισμών που θα λειτουργούν βάσει υψηλών

προδιαγραφών και κανόνων, ικανών να στηρίξουν αποτελεσματικά τις ποικίλες ανάγκες και πρωτοβουλίες των επιχειρήσεων, των επενδυτικών φορέων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των φορέων της κοινωνικής οικονομίας και των άλλων πρωταγωνιστών της αναπτυξιακής διαδικασίας (ανάγκες για δεξιότητες, Έρευνα & Καινοτομία, υποστήριξη της εξαγωγικής δραστηριότητας, κ.ά.).

Μεταξύ αυτών των αναγκών, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση ανάγεται αδιαμφισβήτητα σήμερα σε μια από τις πλέον κρίσιμες προϋποθέσεις για την επίτευξη υψηλών ρυθμών βιώσιμης ανάπτυξης.

Η χρηματοπιστωτική κρίση της τελευταίας δεκαετίας επηρέασε καταλυτικά τη δανειοδοτική ικανότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων, ελαχιστοποιώντας τις δυνατότητες του φθηνού δανεισμού για τις εγχώριες επιχειρήσεις. Σε αυτό συνέβαλαν παράγοντες, όπως η μείωση των διαθέσιμων εισοδημάτων, της αποταμίευσης και της καταθετικής βάσης καθώς και η αύξηση της έκθεσης των τραπεζών σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σε συνδυασμό με τη μείωση της αξίας του ενεργητικού των τραπεζών και τις αυστηρότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις των εποπτικών αρχών, οι ανωτέρω παράγοντες επιβάλλουν αυστηρά κριτήρια χορήγησης πιστώσεων τα οποία αναστέλλουν την αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, ιδίως στην περιφέρεια, με αρνητικά αποτελέσματα ως προς την αποκλιμάκωση της ανεργίας και την κοινωνική συνοχή.

Υπό αυτές τις συνθήκες, το κράτος καλείται να επιτελέσει ένα ρόλο θεσμικού επιταχυντή, για να καλύψει την επιτακτική ανάγκη δημιουργίας ευνοϊκών προϋποθέσεων χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας. Η ίδρυση ενός σύγχρονου αναπτυξιακού φορέα, όπως η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, συνιστά μια τομή για το εγχώριο χρηματοπιστωτικό σύστημα και την ελληνική οικονομία συνολικά. Η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση που δεν έχει έως σήμερα στη διάθεσή της ένα θεσμό με τόσο κομβικό ρόλο για την αναπτυξιακή διαδικασία. Το έλλειμμα αυτό έγινε ιδιαίτερα αισθητό σε αναπτυξιακό επίπεδο, με αρνητικές συνέπειες ως προς τη βιωσιμότητα και τα ευρύτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας.

2. Ο ρόλος της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για την προώθηση της Βιώσιμης και Δίκαιης Ανάπτυξης

Το παρόν νομοσχέδιο καθορίζει το πλαίσιο για την επιτυχή λειτουργία εθνικής αναπτυξιακής τράπεζας στη χώρα μας. Οι φορείς αυτοί είναι ευρέως γνωστοί ως Εθνικές ή Δημόσιες αναπτυξιακές τράπεζες σε διεθνές επίπεδο (National Promotional Banks). Η σημασία των αναπτυξιακών τραπεζών τονίζεται μεταξύ άλλων στην από 22.7.2015 COM (2015) 361 ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για τη στήριξη του επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη και σύμφωνα με την οποία οι αναπτυξιακές τράπεζες

διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, λειτουργώντας ως καταλύτες της μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης. Σημειώνεται ότι το 2016 υπήρχαν περίπου 520 εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες παγκοσμίως μεταξύ των οποίων 49 στην Ευρώπη.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα έχει ως κύριο σκοπό την υποστήριξη των αναγκαίων μετασχηματισμών του παραγωγικού συστήματος με στόχο την προώθηση της δίκαιης, βιώσιμης και ολιστικής ανάπτυξης της οικονομίας σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα προσανατολίζεται στη μεγιστοποίηση της δημόσιας αξίας (public value), δηλαδή της αξίας που δημιουργεί ένας οργανισμός για το κοινωνικό σύνολο. Η επιλογή των έργων που θα χρηματοδοτούνται, θα λαμβάνει υπόψη, εκτός των χρηματοοικονομικών αποδόσεων, τα αναπτυξιακά οφέλη και τις ευρύτερες θετικές εξωτερικότητες που τα έργα αυτά θα παράγουν. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα στοχεύει ιδίως:

- Στην ανάπτυξη των κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων για τη στήριξη των κλάδων αιχμής της ελληνικής οικονομίας σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Αναπτυξιακής Στρατηγικής. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα έχει τη δυνατότητα να μετεξελιχθεί σε ένα ουσιαστικό εργαλείο για την άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής με δυνατότητα χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας και αναπτυσσόμενων νεοφυών, εξαγωγικών και μεταποιητικών επιχειρήσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και ειδικότερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα μπορεί να συμβάλει, μεταξύ άλλων, στην αναχρηματοδότηση και επανεκκίνηση εταιριών που παρουσιάζουν ισχυρές προοπτικές ανάκαμψης.
- Στη χρηματοδότηση και υποστήριξη των αναπτυξιακών σχεδιασμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σημειώνεται επίσης ότι με την ίδρυση της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, προβλέπεται η υποστήριξη, για πρώτη φορά στη χώρα, του θεσμού της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- Στην ανάληψη ενεργού και πολυεπίπεδου ρόλου σχετικά με την υποστήριξη των αναπτυξιακών σχεδιασμών του κράτους, των δημόσιων φορέων και οργανισμών και των επιχειρήσεων. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα συμβάλει στην εκπόνηση τομεακών και κλαδικών μελετών, όπως και στην ανάπτυξη και διάχυση τεχνογνωσίας σε θέματα οικονομικού προγραμματισμού και διαχείρισης επενδυτικών έργων. Στο πλαίσιο αυτό, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα αποτελέσει σημείο αναφοράς σε ό,τι αφορά την ενημέρωση των επιχειρήσεων για τα εργαλεία χρηματοδότησης που θα διατίθενται (One Stop Shop), καθώς και κόμβο στήριξης για την επιχειρηματική τους ανάπτυξη. Σύμφωνα με το στρατηγικό σχεδιασμό της εταιρείας, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα αναπτύξει ειδικότερα συμβουλευτική δράση σε θέματα που άπτονται της διοικητικής οργάνωσης, της ανάπτυξης επιχειρηματικού σχεδίου, της κάλυψης αναγκών

χρηματοδότησης, της διαχείρισης δικτύου διανομής και της διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού των ΜΜΕ. Η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ΜΜΕ προς οικοδόμηση οικονομικών κλίμακας, συγκαταλέγεται επίσης στο εύρος των υποστηρικτικών υπηρεσιών που θα παρέχει η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα στο πλαίσιο της συμβουλευτικής της δράσης. Ιδιαίτερα για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, στόχος είναι η άρση του αποκλεισμού που υφίστανται από το τραπεζικό σύστημα σε ό,τι αφορά την πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση και η σταδιακή επίτευξη ικανοποιητικού επιπέδου λειτουργίας, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα και αυτονομία τους. Η ενίσχυση, επομένως, των ΜΜΕ, οι οποίες αποτελούν τον κορμό της ελληνικής οικονομίας, με ταυτόχρονη παροχή ρευστότητας και τεχνογνωσίας σε επιχειρηματικά θέματα, αποτελεί στρατηγική επιλογή.

- Στην εύρεση και αποδοτική διαχείριση των διαθέσιμων προς επένδυση πόρων και στο στρατηγικό και επιτελικό έργο του συντονισμού των υφιστάμενων κρατικών αναπτυξιακών φορέων για την καλύτερη διαχείριση, την ενίσχυση και τον εμπλουτισμό των κεφαλαίων που τίθενται στη διάθεση των επιχειρήσεων. Συνολικά, ο συντονιστικός ρόλος της Εταιρείας αναμένεται να συμβάλει στην άρση του διαχρονικού προβλήματος πολυκερματισμού και αποσπασματικής διαχείρισης των χρηματοδοτικών πόρων, με στόχο την ποιοτική και ποσοτική βελτίωση της διαχείρισής τους. Η Εταιρεία μέσα από τη σαφή πρόβλεψη για συνεργασία με τους υπόλοιπους φορείς χρηματοδότησης και δημόσιας πολιτικής (π.χ. ΠΔΕ, Ταμείο Υποδομών, Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας, ΕΣΠΑ, κλπ) και με ερευνητικούς φορείς (π.χ. ΚΕΠΕ, ΙΟΒΕ, Πανεπιστημιακά Ιδρύματα), θα λειτουργήσει για πρώτη φορά μέσα σε ένα πλαίσιο αυξημένων συνεργειών, χωρίς αντικρουόμενες αλληλοεπικαλύψεις, με ένα σαφές και λειτουργικό νομοθετικό πλαίσιο που θα επιτρέψει την ενίσχυση του παραγωγικού ιστού της χώρας.
- Στην εκπροσώπηση της χώρας στις διεθνείς αγορές και την ανάληψη ρόλου εθνικού συνομιλητή με τους διεθνείς χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, με στόχο τη σύναψη προγραμματικών και άλλων συμφωνιών.

3. Μετεξέλιξη της Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα προέλθει από μετεξέλιξη του λειτουργούντος ως ανώνυμη εταιρία Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας & Ανάπτυξης (εφεξής: «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.») με διεύρυνση του σκοπού και των δραστηριοτήτων του και αναβάθμιση της λειτουργίας του, μέσω της αναδιάρθρωσης και της ενίσχυσης των δομών του.

Η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.», καθολικό διάδοχο σχήμα της «ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ», συστάθηκε με τον νόμο 3912/2011 και αποτελεί αναπτυξιακού χαρακτήρα θεσμό, συμπληρωματικό του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος με σκοπό την προώθηση της

επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των μεσαίων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» αποτελεί συνδετικό κρίκο στον οικονομικό κύκλο της χρηματοδότησης μεταξύ των ΜΜΕ και των τραπεζών, επωμιζόμενη κατηγορίες επιχειρηματικού κίνδυνου των ΜΜΕ τις οποίες αδυνατεί για ποικίλους λόγους να αναλάβει το τραπεζικό σύστημα, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών με τελικό αποδέκτη τις ΜΜΕ.

Με το παρόν νομοσχέδιο η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» μετατρέπεται σε χρηματοδοτικό οργανισμό, την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, με σαφή αναπτυξιακή κατεύθυνση και συμβουλευτικό ρόλο. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα δε θα δέχεται καταθέσεις και δε θα παρέχει απευθείας δανεισμό. Εντός του αναθεωρημένου πλαισίου λειτουργίας του νέου φορέα διατηρούνται οι υφιστάμενες δραστηριότητες της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» και εμπλουτίζονται με νέες. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται η δυνατότητα στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα να αναπτύξει νέες μορφές δράσης και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την επίτευξη του σκοπού της με σεβασμό στο εθνικό νομικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, ακολουθώντας τις βασικές αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης με στόχο την αξιόπιστη, υπεύθυνη και διαφανή λειτουργία της.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, κρίθηκε σκόπιμο να τροποποιηθεί καταλλήλως το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» με στοχευμένες παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως τη διεύρυνση του σκοπού της εταιρείας, την επωνυμία, την εποπτεία, την εταιρική διακυβέρνηση και θέματα κανονισμού λειτουργίας με βάση βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές. Με δεδομένο ότι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, η Γενική Συνέλευση θα μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του Καταστατικού, με εξαίρεση τα άρθρα όπου προβλέπονται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια και η πλειοψηφική συμμετοχή του Δημοσίου.

II. Επί των κατ' ιδίαν άρθρων

Άρθρο 1

Για τη διατήρηση της ενότητας της νομοθεσίας επιλέγεται να τροποποιηθούν υφιστάμενες διατάξεις του ν. 3912/2011, ενώ οι υπόλοιπες διατάξεις του εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Με το άρθρο 1 τροποποιείται η παρ. 1 του πρώτου άρθρου του ν. 3912/2011 και ορίζεται ότι η «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα» θα αποτελεί μετεξέλιξη της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.», της οποίας θα αναμορφωθεί με το παρόν νομοσχέδιο το πλαίσιο λειτουργίας, τροποποιούμενου του νόμου 3912/2011

επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των μεσαίων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» αποτελεί συνδετικό κρίκο στον οικονομικό κύκλο της χρηματοδότησης μεταξύ των ΜΜΕ και των τραπεζών, επωμιζόμενη κατηγορίες επιχειρηματικού κίνδυνου των ΜΜΕ τις οποίες αδυνατεί για ποικίλους λόγους να αναλάβει το τραπεζικό σύστημα, σχεδιάζοντας και υλοποιώντας ευρύ φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών με τελικό αποδέκτη τις ΜΜΕ.

Με το παρόν νομοσχέδιο η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» μετατρέπεται σε χρηματοδοτικό οργανισμό, την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, με σαφή αναπτυξιακή κατεύθυνση και συμβουλευτικό ρόλο. Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα δε θα δέχεται καταθέσεις και δε θα παρέχει απευθείας δανεισμό. Εντός του αναθεωρημένου πλαισίου λειτουργίας του νέου φορέα διατηρούνται οι υφιστάμενες δραστηριότητες της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» και εμπλουτίζονται με νέες. Κατ' αυτόν τον τρόπο παρέχεται η δυνατότητα στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα να αναπτύξει νέες μορφές δράσης και νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την επίτευξη του σκοπού της με σεβασμό στο εθνικό νομικό πλαίσιο και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, ακολουθώντας τις βασικές αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης με στόχο την αξιόπιστη, υπεύθυνη και διαφανή λειτουργία της.

Για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων, κρίθηκε σκόπιμο να τροποποιηθεί καταλλήλως το υφιστάμενο πλαίσιο λειτουργίας της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» με στοχευμένες παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως τη διεύρυνση του σκοπού της εταιρείας, την επωνυμία, την εποπτεία, την εταιρική διακυβέρνηση και θέματα κανονισμού λειτουργίας με βάση βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές. Με δεδομένο ότι η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα λειτουργεί σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, η Γενική Συνέλευση θα μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του Καταστατικού, με εξαίρεση τα άρθρα όπου προβλέπονται η επωνυμία, ο σκοπός, η διάρκεια και η πλειοψηφική συμμετοχή του Δημοσίου.

II. Επί των κατ' ιδίαν άρθρων

Άρθρο 1

Για τη διατήρηση της ενότητας της νομοθεσίας επιλέγεται να τροποποιηθούν υφιστάμενες διατάξεις του ν. 3912/2011, ενώ οι υπόλοιπες διατάξεις του εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του νομοσχεδίου. Με το άρθρο 1 τροποποιείται η παρ. 1 του πρώτου άρθρου του ν. 3912/2011 και ορίζεται ότι η «Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα» θα αποτελεί μετεξέλιξη της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.», της οποίας θα αναμορφωθεί με το παρόν νομοσχέδιο το πλαίσιο λειτουργίας, τροποποιούμενου του νόμου 3912/2011

«Σύσταση Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης». Η παρ. 2 του άρθρου πρώτου του ν. 3912/2011, κατόπιν τροποποίησης, προβλέπει τη λειτουργία της Εταιρίας αφενός μεν σύμφωνα με τις νομοθετικές διατάξεις περί ανώνυμων εταιριών, αφετέρου δε σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, γεγονός που τελεί σε άμεση συνάρτηση με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 η οποία προστίθεται στο ν.3912/2011 περί μη υπαγωγής της στο δημόσιο τομέα. Η συγκεκριμένη πρόβλεψη παρέχει τη δυνατότητα στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα να λειτουργεί βάσει συνθηκών οικονομικής αυτονομίας, λειτουργικής ανεξαρτησίας και επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας, με σκοπό την ενίσχυση της μακροπρόθεσμης προοπτικής της και την επαύξηση της οικονομικής της αξίας. Η λειτουργία της Αναπτυξιακής Τράπεζας θα αξιολογείται με κριτήρια οικονομικής βιωσιμότητας, όσο και ευρύτερης οικονομικής, οικολογικής και κοινωνικής αποτελεσματικότητας.

Προστίθεται επίσης στην παρ. 3 του άρθρου πρώτου του ν. 3912/2011, με την οποία τίθεται το πλαίσιο του σκοπού της Εταιρίας. Η διάταξη αυτή θα εξειδικεύεται με το περί σκοπού άρθρο του Καταστατικού της Εταιρίας, με το οποίο όμως δεν θα μπορούν να αναιρούνται οι βασικές αρχές που θέτει η εν λόγω διάταξη νόμου. Προστίθεται, ακόμη, παράγραφος 4 στο άρθρο πρώτου του ν. 3912/2011, που ορίζει ότι η Εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της δεν ανήκουν στο Δημόσιο ή ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, ώστε να εξασφαλιστεί η διοικητική ευελιξία και αποτελεσματικότητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Η λειτουργία της Εταιρίας δεν θα βαρύνει εξάλλου τον δημόσιο προϋπολογισμό, αφού θα είναι αυτοχρηματοδοτούμενη. Τυχόν περιορισμοί που ισχύουν για τις δημόσιες επιχειρήσεις, π.χ. σε θέματα στελέχωσης, θα περιόριζαν τους βαθμούς ελευθερίας και έγκαιρης ανταπόκρισης της Εταιρίας στις χρηματοδοτικές απαιτήσεις της αγοράς και κατ' επέκταση, θα λειτουργούσαν σε βάρος της ποιότητας των παρεχόμενων απ' αυτή υπηρεσιών και της δυνατότητας αύξησης των εσόδων της, προς όφελος του δημοσίου ως μετόχου της. Εξυπακούεται ότι η εξαίρεση αυτή δεν αφορά θέματα των δημοσίων συμβάσεων, όπου ισχύουν οι κανόνες του ενωσιακού δικαίου. Δεδομένου ότι συχνά επέρχεται τροποποίηση των διατάξεων για τον ορισμό του δημοσίου τομέα, το πρώτο εδάφιο της νέας παραγράφου 4 διασφαλίζει ότι για να εφαρμόζονται οι νέες διατάξεις για την Εταιρία, θα πρέπει να υπάρχει σ' αυτές ειδική ρητή πρόβλεψη. Η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του ν. 3429/2005, η οποία έχει ήδη επέλθει με την παρ.2 του άρθρου 240 του ν. 4072/2012, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 24 το ν. 4441/2016, διατηρείται. Στην ίδια λογική της εξασφάλισης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών στα πλαίσια των χρηματοδοτικών απαιτήσεων της αγοράς και κινείται και η εξαίρεση από το ν. 4369/2016 για το Εθνικό Μητρώο Επιτελικών Στελεχών Δημόσιας Διοίκησης.

Τέλος με την προσθήκη της παραγράφου 5 δίδεται ο ορισμός της έννοιας της «άμεσης θυγατρικής» της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Ανώνυμης Εταιρείας. Ως τέτοια νοείται το νομικό πρόσωπο που αυτή ιδρύει για την επιδίωξη του καταστατικού της σκοπού ή αυτό στο οποίο συμμετέχει και το οποίο επιδιώκει τους ανωτέρω και παρεμφερείς με αυτούς σκοπούς. Στην ανωτέρω έννοια δεν περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα η Εταιρεία για επενδυτικούς σκοπούς.

Άρθρο 2

Με το άρθρο αυτό τροποποιούνται διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας. Οι παρεμβάσεις γίνονται στις διατάξεις του Καταστατικού της Εταιρίας, που ετέθη με το δεύτερο άρθρο του ν. 3912/2012. Με την παράγραφο 1 τροποποιείται η επωνυμία της Εταιρείας και με τις παραγράφους 2 και 4 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 1 και 4, αντίστοιχα, του άρθρου 4 του Καταστατικού περί σκοπού, και τίθεται το πλαίσιο των διευρυσμένων αρχών και κανόνων λειτουργίας της Εταιρείας, έτσι ώστε ο σκοπός της να καλύπτει το ευρύτερο νέο φάσμα δραστηριοτήτων που καλείται αυτή να αναλάβει. Στο σκοπό της Εταιρείας περιλαμβάνονται όλες οι υφιστάμενες βασικές δραστηριότητες της Ε.Τ.Ε.ΑΝ., οι οποίες διευρύνονται. Πολλές εξ αυτών αναδιατυπώνονται διασταλτικά, αιρουμένων περιορισμών και καταργουμένων στενών ή αναχρονιστικών προσεγγίσεων.

Οι δραστηριότητες της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας κινούνται κυρίως γύρω από τους ακόλουθους θεμελιώδεις άξονες, οι οποίοι ενυπάρχουν στον πυρήνα του νέου πλαισίου δράσης της όπως αυτοί προβλέπονται από την παράγραφο 3 του άρθρου 1, ήτοι:

α) την στήριξη της επιχειρηματικότητας, β) τη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης αντιμετωπίζοντας και καλύπτοντας δυσλειτουργίες και ανεπάρκειες της αγοράς, μέσω, ενδεικτικώς του σχεδιασμού, της δημιουργίας και της εφαρμογής χρηματοδοτικών μέσων για την βέλτιστη διοχέτευση των εθνικών, ευρωπαϊκών και άλλων κονδυλίων προς επιχειρήσεις, γ) την προώθηση της καινοτομίας, δ) την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ε) την προώθηση ποιοτικών, στρατηγικών και καινοτόμων έργων, στ) την προσέλκυση κεφαλαίων και την προώθηση των επενδύσεων στην Χώρα με στόχο την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, ζ) τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και υλοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων, η) την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις και στο Δημόσιο Τομέα, θ) την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και η) την ενίσχυση της απασχόλησης.

Η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα θα αποτελέσει α) τον κρατικό βραχίονα ενίσχυσης της χρηματοδότησης της καινοτομίας, ενδεικτικώς μέσω νεοφυών επιχειρήσεων, με στόχο τη περαιτέρω ανάπτυξη στην Ελλάδα σχετικού «οικοσυστήματος» που να

στηρίζει τις καινοτόμες επιχειρήσεις σε όλα τα στάδια ωρίμανσής τους (από την εκκίνηση, την αρχική ανάπτυξη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και μέχρι την ωρίμανση), β) το σημείο επαφής με τους Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς (ευρωπαϊκούς και λοιπούς) για το σχεδιασμό, ανάπτυξη και υλοποίηση χρηματοδοτικών προϊόντων, γ) το βασικό φορέα μελέτης της αγοράς και έρευνας του μακροοικονομικού και μικροοικονομικού περιβάλλοντος της χώρας – και συνακόλουθα της επίδρασής του στον επιχειρηματικό τομέα – με απώτερο στόχο την αρωγή προς το Δημόσιο ως προς τη χάραξη της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής και τη λήψη μέτρων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, δ) το βασικό φορέα δημιουργίας χρηματοοικονομικών εργαλείων προς βελτίωση της ρευστότητας στην πραγματική οικονομία, ε) τον βασικό βραχίονα διάθεσης χρηματοδοτικών εργαλείων, ελληνικών και ευρωπαϊκών, όπως το ΕΣΠΑ και στ) το φορέα προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων ως πρόσθετου μέσου προώθησης των επενδύσεων και την επιχειρηματικότητας.

Η χρηματοδοτική διάσταση της δράσης της Εταιρείας συνίσταται κυρίως σε : (α) σύναψη συμβάσεων χρηματοδότησης μέσω παροχής δανείων και λοιπών πιστώσεων, καθώς και μέσω παροχής εγγυήσεων και αντεγγυήσεων, (β) επιχορηγήσεις και συνεπένδυση. Η διαχειριστική διάσταση συνίσταται σε : (α) διαχείριση μέσω χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα οποία οργανώνονται μέσω ταμείων χαρτοφυλακίου και οποιωνδήποτε άλλων χρηματοδοτικών ευρωπαϊκών ή συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων και (β) διαχείριση και υλοποίηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται με πόρους του Δημοσίου και ευρωπαϊκούς πόρους. Η συμβουλευτική διάσταση της δράσης της Εταιρείας συνίσταται σε : (α) συμβουλευτική υποστήριξη και παροχή τεχνογνωσίας σε επιχειρήσεις και φορείς του Δημοσίου, αναφορικά με τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, τη διοίκηση καθώς και τη βέλτιστη αξιοποίηση μεταξύ άλλων των διαθέσιμων πόρων, του ανθρώπινου δυναμικού, των μηχανισμών παραγωγής και των τεχνικών εμπορικής προώθησης και (β) εκπόνηση μελετών, ερευνών αγοράς και επιχειρηματικών σχεδίων. Η Εταιρεία θα αναπτύξει μηχανισμούς και μέσα που θα διευκολύνουν την άμεση ή έμμεση παροχή συμβουλών σε ΜΜΕ ως προς τη διάρθρωση του κεφαλαίου τους, την κλαδική στρατηγική, συγχωνεύσεις και εξαγορές και, εν γένει, τη δημιουργία και αξιοποίηση οικονομικών κλίμακος. Αρκετές από τις εν λόγω δραστηριότητες της Εταιρείας θα εκπληρώνονται μέσω θυγατρικών εταιρών και εν γένει νομικών προσώπων που η Εταιρεία θα δύναται να ιδρύει ή στα οποία θα δύναται να συμμετέχει. Η δυνατότητα αυτή ίδρυσης θυγατρικών επιτρέπει εκτός των άλλων και την ίδρυση ενός δικτύου θυγατρικών εταιρειών ανά περιφέρεια, ενδεχομένως με εκπροσώπηση και τοπικών φορέων.

Στην παράγραφο 4 του άρθρου 4 του Καταστατικού (που τροποποιείται με την παρ. 4 του άρθρου 2 του Νομοσχεδίου) απαριθμούνται ενδεικτικώς μορφές δράσης, οι οποίες επέχουν θέση μέσων εκπλήρωσης του σκοπού. Επί της ουσίας

προσδιορίζουν το πεδίο δράσης της «Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας», συνθέτοντας την εικόνα ενός χρηματοδοτικού, διαχειριστικού και συμβουλευτικού φορέα. Η Εταιρεία καλείται να αναπτύξει τα κατάλληλα εκείνα μέσα, ώστε να έχουν πρόσβαση οι ΜΜΕ όλων των κλάδων στη χρηματοδότηση.

Στο πλαίσιο πραγματοποίησης των ως άνω δράσεων, η Εταιρεία δεν θα λειτουργεί ανταγωνιστικά προς το τραπεζικό σύστημα και τους ιδιωτικούς φορείς, ιδίως ενόψει και της ενωσιακής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων. Δε θα αποτελεί, δηλαδή, πιστωτικό ίδρυμα ανταγωνιστικό των υφισταμένων πιστωτικών ιδρυμάτων, αλλά, τηρουμένων των κανόνων ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα λειτουργεί συμπληρωματικά προς τα υφιστάμενα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την παροχή κεφαλαίων στην πραγματική οικονομία. Καλείται, δηλαδή, να ενισχύσει τους θεσμούς της αγοράς, καλύπτοντας αδυναμίες του υφιστάμενου χρηματοδοτικού συστήματος ή καταστάσεις στην εθνική οικονομία που δεν ευνοούν τη διενέργεια επενδύσεων. Ο προσδιορισμός και η συγκεκριμενοποίηση του τρόπου και της μορφής υλοποίησης των στόχων, εναπόκειται εντέλει στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, στο οποίο και ανατίθεται η εξειδίκευση και προσδιορισμός των τομέων και μορφών δράσεως της Εταιρείας, καθώς και τα προϊόντα και εργαλεία δραστηριοποίησής της.

Συμπερασματικά, η Εταιρεία καλείται να αναλάβει πρωτίστως επιτελικό ρόλο, σχεδιάζοντας παρεμβάσεις για την ενίσχυση τόσο των ΜΜΕ, όσο και των εταιριών υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης, οι οποίες θα υλοποιούνται ιδίως μέσω των τραπεζών και άλλων χρηματοοικονομικών οργανισμών και ταμείων. Υπ' αυτήν την έννοια, θα έχει ρόλο ρυθμιστή της χρηματοδοτικής ροής, δίχως να παρεμβαίνει στο επίπεδο του τελικού αποδέκτη αυτής.

Η διάταξη της παραγράφου 5 τέθηκε για τη διατήρηση της αυτονομίας και της χρηματοπιστωτικής ευρωστίας της εταιρείας καθώς και για την εναρμόνιση του πλαισίου λειτουργίας της Αναπτυξιακής Τράπεζας με τις αρχές της εταιρικής διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις οποίες διαρκής επιδίωξη της εταιρείας πρέπει να είναι η ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος καθώς και η μεγιστοποίηση των κοινωνικών της αποδόσεων.

Με την παράγραφο 6 τροποποιείται το άρθρο 5 του Καταστατικού της Εταιρείας, ώστε η Εταιρία να είναι αορίστου χρόνου.

Με την παράγραφο 7 τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 7 του Καταστατικού της Εταιρείας και ορίζεται ότι οι μετοχές της Εταιρείας είναι ονομαστικές και δύνανται να μεταβιβάζονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Για να διασφαλισθεί όμως ο δημόσιος χαρακτήρας της Εταιρείας, το ποσοστό του Ελληνικού Δημοσίου στην

Εταιρία δεν επιτρέπεται να κατέλθει του 50% και μιας επιπλέον μετοχής επί του συνόλου των μετοχών.

Προς αποφυγή στρεβλώσεων της αγοράς, εισήχθη η παράγραφος 8, με την οποία προβλέπεται ότι η τιμολογιακή πολιτική και οι χρεώσεις της Εταιρείας θα είναι σύμφωνες με τους κανόνες της αγοράς κατά τη συνήθη συναλλακτική πρακτική.

Με την παράγραφο 9 επέρχονται τροποποιήσεις στην παρ. 1 του άρθρου 9 του Καταστατικού της Εταιρίας, αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Γενικής της Συνέλευσης. Η Γενική Συνέλευση της Εταιρείας έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες. Πέραν των θεμάτων τα οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας για τις ανώνυμες εταιρείες, υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης, προβλέπεται η έγκριση, κατόπιν πρότασης του Διοικητικού Συμβουλίου της, του στρατηγικού σχεδίου της Εταιρείας και των άμεσων θυγατρικών της, όπως ειδικότερα προβλέπεται στον Κανονισμό Λειτουργίας της.

Με την παράγραφο 11 τροποποιούνται η παρ. 1 του άρθρου 11 του Καταστατικού, που ετέθη με το ν. 3912/2011, σε σχέση με τη σύνθεση του Δ.Σ., την εκλογή των μελών του, καθώς επίσης και τα απαιτούμενα εχέγγυα αξιοπιστίας και προσόντα αυτών. Τονίζεται ειδικώς ότι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ως σύνολο, θα πρέπει να διαθέτουν το ευρύ φάσμα γνώσεων και εμπειριών που απαιτούν ο σκοπός και το πεδίο δραστηριοτήτων της Εταιρείας, όπως σε θέματα σχεδιασμού και άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής, χρηματοοικονομικά, τραπεζικά, επενδυτικά, διοίκησης επιχειρήσεων και διαχείρισης κεφαλαίων, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η χρηστή της διαχείριση και η άσκηση εποπτείας επί του συνόλου των λειτουργιών της. Ρυθμίζεται, μεταξύ άλλων, ότι τρία τουλάχιστον από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ανεξάρτητα μη εκτελεστικά και δίδεται ο ορισμός των εν λόγω ανεξάρτητων μελών. Προβλέπεται, επίσης, ότι ο Κανονισμός Λειτουργίας διαλαμβάνει θέματα ανάδειξης και εκλογής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Με την παράγραφο 14 ορίζεται πως βάσει του άρθρου 18 του Καταστατικού της Εταιρίας, αυτή πλέον θα λύεται μόνο με διάταξη νόμου ή σε περίπτωση πτώχευσης σύμφωνα με τα όσα ορίζουν οι περιπτ. γ και δ της παρ. 1 του άρθρου 164 του ν. 4548/2018.

Χάριν της ασφάλειας των συναλλαγών, η παρ. 15 προσθέτει νέο άρθρο στο Καταστατικό της Εταιρίας, το άρθρο 20, σύμφωνα με το οποίο η τροποποίηση του Καταστατικού θα γίνεται με τις διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες με εξαίρεση τις διατάξεις του άρθρου 2, της παρ. 1 του άρθρου 7 και του άρθρου 18 του Καταστατικού της Εταιρείας, για τις οποίες απαιτείται διάταξη νόμου. Τέλος, διευκρινίζεται ότι τυχόν τροποποιήσεις του σκοπού στο αρ. 4 του Καταστατικού δεν

είναι επιτρεπτές αν συγκρούονται με το εκάστοτε ισχύον ευρύτερο πλαίσιο του σκοπού της Εταιρείας, όπως αυτό ορίζεται σε γενικές γραμμές στην παρ. 3 του πρώτου άρθρου του ν. 3912/2011.

Άρθρο 3

Με το άρθρο 3 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τους Κανονισμούς της Εταιρείας. Όπως προκύπτει από τη μεταβατική διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 9, διατηρείται σε ισχύ ο υφιστάμενος κανονισμός λειτουργίας της «ΕΤΕΑΝ ΑΕ», ο οποίος πλέον θα εφαρμόζεται ως Κανονισμός Λειτουργίας της «Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας». Ο εν λόγω Κανονισμός Λειτουργίας, όπως και οι λοιποί κανονισμοί της Εταιρείας, θα δύναται να τροποποιούνται πλέον με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, κατόπιν εισήγησης του Διοικητικού Συμβουλίου της «Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΕ».

Με την παρ. 2 του άρθρου 3 προσδιορίζεται εκ νέου, με ευρύτερο και πληρέστερο τρόπο, το αντικείμενο του Κανονισμού Λειτουργίας της Εταιρείας. Οι νέες διατάξεις αντικαθιστούν τις υφιστάμενες διατάξεις της παρ. 2 του τέταρτου άρθρου του ν. 3912/2011. Συγκεκριμένα στην παράγραφο 2Α ορίζεται το ελάχιστο περιεχόμενο του Κανονισμού κατά το πρότυπο του και προβλέπεται ότι ο Κανονισμός Λειτουργίας πρέπει να διαλαμβάνει την οργανωτική δομή (οργανόγραμμα) και το σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης, την κατανομή αρμοδιοτήτων, τον εντοπισμό και αξιολόγηση κινδύνων, τους κανόνες αποφυγής και επίλυσης συγκρούσεων και τους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου. Επιπροσθέτως, με τον Κανονισμό Λειτουργίας ρυθμίζονται το ενιαίο στρατηγικό σχέδιο της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και το επιχειρησιακό σχέδιο της κάθε θυγατρικής. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο καθορίζονται επίσης τα προσόντα και ο τρόπος ανάδειξης των μελών Δ.Σ., οι αρμοδιότητες των λειτουργικών μονάδων και των Επιτροπών της Εταιρείας καθώς και ο τρόπος και οι κανόνες λειτουργίας αυτών και οι θέσεις ευθύνης που προβλέπονται σε αυτές. Ακολουθείται, επίσης, το πρότυπο της εταιρικής διακυβέρνησης όπου ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος είναι διαφορετικά πρόσωπα.

Τέλος, ο Κανονισμός Λειτουργίας περιγράφει τις εργασίες λογιστικής παρακολούθησης, παροχής εγγυήσεων και πιστώσεων, ανάληψης διαχείρισης ταμείων χαρτοφυλακίου – κεφαλαίου, καθώς επίσης και τις αρμοδιότητες και σύνθεση των Επιτροπών Κινδύνου, Ελέγχου, και της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού και Παθητικού, της Συμβουλευτικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών.

Στις περιπτ. α, β, γ, δ και ε της παραγράφου 2Β απαριθμούνται, ενδεικτικώς, οι κύριες αρμοδιότητες των βασικών Επιτροπών της Εταιρίας, της Συμβουλευτικής Επιτροπής, της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών, της Επιτροπής Κινδύνων,

της Επιτροπής Ελέγχου και της Επιτροπής Διαχείρισης Ενεργητικού Παθητικού και καθορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο και το ελάχιστο υποχρεωτικό αντικείμενο των Επιτροπών αυτών. Και ως προς τις τρεις τελευταίες επιτροπές, αναδεικνύεται ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του και η σύνδεσή του με αυτές. Αποσκοπώντας στη βελτίωση της ενημέρωσης του Διοικητικού Συμβουλίου στο πλαίσιο του ρόλου του, προβλέπεται η διαμόρφωση από την Εταιρεία γραμμών αναφοράς των Επιτροπών στο Διοικητικό Συμβούλιο. Προβλέπεται, συγκεκριμένα, ότι από τα τρία κατ' ελάχιστον μέλη των Επιτροπών αυτών, ένα τουλάχιστον πρέπει να είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Ειδικώς μάλιστα ως προς την Επιτροπή Κινδύνων, την Επιτροπή Ελέγχου και την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων Μελών τα μέλη του Δ.Σ. που συμμετέχουν σ' αυτές θα είναι υποχρεωτικώς μη εκτελεστικά.

Επιπλέον, στην παράγραφο 2Γ προβλέπεται η θέσπιση Κανονισμού Προσωπικού και Αποδοχών της Εταιρίας που θα περιγράφει την πολιτική και πρακτική αποδοχών. Στην παράγραφο 2Δ προβλέπεται η θέσπιση του Κανονισμού Προμηθειών ενώ, στην παράγραφο 2Ε περιγράφεται η θέσπιση του Κανονισμού Διαχείρισης Κινδύνων. Τέλος, στην παράγραφο 2ΣΤ, ορίζεται ότι οι αρχές που τίθενται στον Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας ισχύουν κατ' αρχήν και για τις θυγατρικές εταιρείες αυτής, προσαρμοζόμενες ανάλογα με τον σκοπό και την δραστηριότητα καθεμίας εξ' αυτών.

Με την παράγραφο 3 αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου τέταρτου του ν. 3912/2011 και απλοποιείται το περιεχόμενο της υφισταμένης διατάξεως. Ειδικότερα, η προκείμενη διάταξη διαλαμβάνει κανόνες επί εφαρμογής διατάξεων ενωσιακής προέλευσης περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς και επί εγγυήσεων και χρηματοδότησης.

Άρθρο 4

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 ρυθμίζονται τα θέματα του προσωπικού της Εταιρείας. Σκοπός των νέων διατάξεων είναι να καταστεί δυνατή η στελέχωση της Εταιρείας με εξειδικευμένο προσωπικό, σύμφωνα με τις αυξημένες απαιτήσεις που υπαγορεύει ο νέος της ρόλος ως εξελεγμένου φορέα πολλαπλών χρηματοδοτικών και επενδυτικών λειτουργιών, καθώς και με την ευελιξία που επιβάλλει το πλέγμα των σύνθετων αναγκών της «Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας».

Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού προβλέπουν ότι, ως προς τα θέματα του προσωπικού της, η Εταιρεία προσλαμβάνει προσωπικό με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου, εργασίας, έργου και έμμισθης εντολής και εξαιρείται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου δεύτερου του ν. 4024/2011 (Α'226), των άρθρων δεύτερου και τρίτου του ν. 3845/2010 (Α'65), των άρθρων 1 έως 11 του ν. 3833/2010 (Α'40),

και του ν. 2190/1994 (Α'28) καθώς και η ΠΥΣ 33/2006 (Α'280), όπως εκάστοτε ισχύουν. Δικαιολογητικός λόγος της εξαίρεσης της Εταιρείας από τις ως άνω ρυθμίσεις είναι να καταστεί δυνατή η κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών της «Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας» σε εξειδικευμένο προσωπικό. Πιο συγκεκριμένα, η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων θα περιορίζει την ευελιξία του φορέα κατά την στελέχωσή του, στερώντας του τη δυνατότητα απόκτησης ικανών και με εμπειρία επαγγελματιών, δυσχεραίνοντας σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματικότητά του στην επίτευξη του σκοπού δημοσίου συμφέροντος που του έχει ανατεθεί.

Στο πνεύμα αυτό, η διαδικασία επιλογής και τα κριτήρια πρόσληψης του προσωπικού καθορίζονται στον Κανονισμό Προσωπικού και Αποδοχών της Εταιρείας και διαμορφώνονται σύμφωνα με τις συνταγματικές αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας, της διαφάνειας και της αμεροληψίας, χωρίς να εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 2190/1994. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζονται αφενός η διαδικασία πρόσληψης με διαφανείς διαδικασίες και βάσει αξιοκρατικών κριτηρίων, αφετέρου η απαραίτητη για την εκπλήρωση των σκοπών του φορέα ευελιξία και αποτελεσματικότητα. Οι κανόνες αυτοί ισχύουν για την Εταιρεία καθώς και για τις άμεσες θυγατρικές της.

Στην υποπαράγραφο 6 προβλέπεται η δυνατότητα μεταφοράς προσωπικού μεταξύ της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και μεταξύ θυγατρικών της Εταιρίας, τηρουμένων των όρων των οικείων συμβάσεων.

Η υποπαράγραφος 7 προβλέπει ότι το υφιστάμενο προσωπικό της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.» εξακολουθεί να παρέχει την εργασία του στην Εταιρία, σύμφωνα με τους όρους των αντίστοιχων συμβάσεων εργασίας και του Κανονισμού Προσωπικού και Αποδοχών.

Στην υποπαράγραφο 8 περιγράφονται οι όροι και διαδικασίες περί αποσπάσεων. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι αποσπάσεις προσωπικού του Δημόσιου ή ευρύτερου Δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένων των ανεξάρτητων αρχών, προς την Εταιρία είναι επιτρεπτή, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων περί κινητικότητας του ν. 4440/2016, ύστερα από αίτηση του δημοσίου υπαλλήλου, η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, χωρίς να απαιτείται η γνώμη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του φορέα από τον οποίο αποσπάται. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται στα τρία κατ' ανώτατο όριο έτη με δυνατότητα άπαξ ανανέωσης, σύμφωνα με την προαναφερθείσα διαδικασία, για ίσο χρονικό διάστημα. Το κόστος μισθοδοσίας βαρύνει την Εταιρία, ενώ το αποσπασμένο προσωπικό στο σύνολο του δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15% του συνολικού προσωπικού της εταιρίας.

Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι τοποθετούνται στην Εταιρεία ανεξαρτήτως της ιεραρχικής θέσης που κατείχαν στην υπηρεσία τους. Στον υπάλληλο που αποσπάται στην Εταιρεία δεν καταβάλλονται τυχόν ειδικά επιδόματα θέσεως που κατείχε στην υπηρεσία του. Καταβάλλονται επίσης τυχόν επίδομα θέσης ή άλλα ειδικά επιδόματα για την θέση που θα αναλάβει στην Εταιρεία, αναλόγως των καθηκόντων του, βάσει των ειδικών διατάξεων του Κανονισμού Προσωπικού και Αποδοχών της Εταιρείας που θα αφορούν αποσπασμένους στην Εταιρεία υπαλλήλους. Οι διατάξεις αυτές για την απόσπαση, εφαρμόζονται και για το προσωπικό που έχει ήδη αποσπασθεί στην Εταιρεία από το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα του δημόσιου ή ευρύτερου Δημόσιου Τομέα. Ειδικότερα θέματα του αποσπασμένου προσωπικού θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Προσωπικού και Αποδοχών της Εταιρείας. Σχετικώς εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 3 και της παρ. 2 του Μέρους Α' του παρόντος νομοσχεδίου.

Άρθρο 5

Με το άρθρο αυτό αντικαθίσταται το άρθρο έκτο του ν. 3912/2011 και προβλέπεται ότι οι όροι και οι διαδικασίες ανάθεσης μελετών, εκτέλεσης έργων και εργασιών, παροχής υπηρεσιών, προμηθειών κινητών πραγμάτων και εξοπλισμού και συναφών εργασιών, αγορών ακινήτων, ανταλλαγών και πωλήσεων κινητών και ακινήτων πραγμάτων και μισθώσεων, εκμισθώσεων και γενικά παραχωρήσεων χρήσης και κάθε άλλου ενοχικού ή εμπράγματος δικαιώματος σε περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας, ρυθμίζονται με Κανονισμούς που εκδίδονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Εφόσον οι σχετικές διαδικασίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ή της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης, εφαρμόζονται οι διατάξεις των ν. 4412/2016 και 4413/2016. Για τις διαδικασίες προμηθειών και υπηρεσιών με αντικείμενο αξίας κάτω των ορίων που ορίζονται στις διατάξεις των άρθρων 5 και 6 του ν. 4412/2016 δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 116 επ. του ν. 4412/2016, αλλά ρυθμίζονται τα θέματα αυτά από τους ως άνω Κανονισμούς.

Η εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της εξαιρούνται από κάθε διάταξη που εφαρμόζεται σε νομικά πρόσωπα που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης. Η εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της εξαιρούνται από την υποχρέωση μεταφοράς των ταμειακών τους διαθεσίμων στο Κοινό Κεφάλαιο υπό τη διαχείριση της Τράπεζας της Ελλάδος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 69Α του ν. 4270/2014 (Α 143) και της παρ. 11 του άρθρου 15 του ν. 2496/1997 (Α 38), όπως η παρ.11 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 81 του ν. 4549/2018 (Α 105), και μπορεί να υπαχθούν σε αυτές μόνο με διάταξη νόμου που να αναφέρεται ρητά στην Εταιρεία και τις άμεσες θυγατρικές της.

Η Εταιρεία και οι άμεσες θυγατρικές της ενώ ρητά εξαιρούνται από το Δημόσιο Τομέα όπως εκάστοτε ορίζεται και συνεπακόλουθα από το ν. 4270/2014, για ενίσχυση της διαφάνειας και της νομιμότητας, θα υποβάλουν στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης: α) ετήσιο προϋπολογισμό και οποιασδήποτε προσαρμογή του κατά τη διάρκεια του έτους (προϋπολογιστικά), β) μηνιαία αναφορά εκτέλεσης προϋπολογισμού και χρηματοδότησης (απολογιστικά), γ) μηνιαία μισθολογικά στοιχεία (απολογιστικά). Κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την ανάληψη υποχρεώσεων έναντι τρίτων θα περιλαμβάνεται στον κανονισμό λειτουργίας της Εταιρείας.

Άρθρο 6

Στην παρ. 3 του άρθρου 1 του Καταστατικού, που είχε τεθεί με το άρθρο δεύτερο του ν. 3912/2011, προβλεπόταν ήδη ότι η Εταιρεία μπορεί να ανοίγει Λογαριασμούς Ταμειακής Διαχείρισης και Διαθέσιμων Κεφαλαίων στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η διάταξη του άρθρου 6 το νομοσχεδίου προβλέπει πέραν τούτου και προς αποφυγή παρερμηνειών ότι η Εταιρεία δύναται να τηρεί λογαριασμούς, εκτός από την Τράπεζα της Ελλάδος, και σε οποιοδήποτε πιστωτικό ίδρυμα τόσο για τα ίδια διαθέσιμά της, όσο και για τους εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους που διαχειρίζεται, καθώς και για εν γένει κεφάλαια που τίθενται στη διάθεσή της προς εκπλήρωση του σκοπού της. Με την παρ. 2 του άρθρου 6 θεσμοθετείται ειδικώς η αρχή της υποχρέωσης τήρησης σε χωριστούς τραπεζικούς λογαριασμούς των κεφαλαίων που διαχειρίζεται η Εταιρεία, ανεξαρτήτως πηγής προέλευσης. Η υποχρέωση αυτή ως προς τις ως άνω ειδικές κατηγορίες κεφαλαίων, δεν τίθεται μόνο προς διαφοροποίηση από τα κεφάλαια της Εταιρείας (ίδια ή ξένα), αλλά και ειδικώς για κάθε κατηγορία κεφαλαίων που τίθενται στη διάθεση της Εταιρείας προς εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών. Προβλέπεται μάλιστα ειδικώς ότι οι λογαριασμοί αυτοί κινούνται από την Εταιρεία αποκλειστικώς προς εξυπηρέτηση του σκοπού σύστασης του κάθε λογαριασμού. Δεν επιτρέπεται δηλαδή η χρήση των εν λόγω κεφαλαίων για άλλο σκοπό. Στην προαναφερθείσα υποχρέωση δεν υπόκεινται τα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας ούτε τα ξένα κεφάλαια που χορηγούνται στην Εταιρεία με συμβάσεις πιστώσεως και δανείου από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Συνέπεια της ρύθμισης της παραγράφου 2 είναι ο κανόνας που τίθεται με την παράγραφο 3, ότι οι λογαριασμοί της παραγράφου 2 δεν δύνανται να κατασχεθούν από τυχόν δανειστές της Εταιρείας για απαιτήσεις τους κατά της Εταιρείας, καθώς και ότι, σε περίπτωση εκκαθάρισης για οποιονδήποτε λόγο της Εταιρείας, το περιεχόμενο των λογαριασμών αυτών δεν αποτελεί μέρος της προς διανομή εταιρικής περιουσίας.

Άρθρο 7

Το άρθρο 7 αναφέρεται σε ζητήματα χρηματοοικονομικής εποπτείας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Α.Ε.. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία θα εξακολουθεί να λειτουργεί, όπως και η «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.», ως χρηματοδοτικό ίδρυμα ειδικού σκοπού, για τις σχετικές δραστηριότητες του οποίου δεν απαιτείται άδεια ή τήρηση άλλης διαδικασίας πέραν των προβλεπόμενων διά του παρόντος. Δε θα μετεξελιχθεί δηλαδή σε πιστωτικό ίδρυμα κατά την έννοια του ν. 4261/2014, οπότε και θα έπρεπε να εφαρμοσθούν η παρ. 1 του άρθρου 1 και το άρθρο 3 του ν. 4261/2014, που παραπέμπει, για τον ορισμό του πιστωτικού ιδρύματος, στο περίπτ. 1) της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013. Και ευλόγως, αφού δεν θα δέχεται καταθέσεις από το κοινό. Δεν απαιτούνται, επομένως, και αυξημένες υποχρεώσεις οργάνωσης, που συνδέονται με αυξημένο κόστος λειτουργίας. Δεδομένου ότι η Εταιρεία δε θα αποτελεί πιστωτικό ίδρυμα, υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία, σε εθνικό επίπεδο, ως προς τη διαμόρφωση των κανόνων λειτουργίας της.

Στον ιδρυτικό νόμο της «ΕΤΕΑΝ ΑΕ» (ν. 3912/2011) προβλέπεται ειδικώς η δυνατότητα λειτουργίας της ως χρηματοδοτικού ιδρύματος, καθορίζοντας ειδικό καθεστώς εποπτείας της από την Τράπεζα της Ελλάδος (ν. 3066/2002 και ΠΔ/ΤΕ 2540/2004). Συγκεκριμένα, με το ν. 3066/2002, όπως ισχύει, συστήθηκε το «Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων ΑΕ. (ΤΕΜΠΜΕ)» με σκοπό την παροχή εγγυήσεων υπέρ μικρών και πολύ μικρών επιχειρηματικών μονάδων για την κάλυψη μέρους των δανειακών τους υποχρεώσεων έναντι πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και καθορίστηκε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος θα ασκεί εποπτεία στο ΤΕΜΠΜΕ όσον αφορά την κεφαλαιακή επάρκεια, τη ρευστότητα, το ύψος και το είδος των τοποθετήσεών του. Με το ν. 3912/2011 η «ΕΤΕΑΝ ΑΕ» υποκατέστησε σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του το «ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ» και εξ αυτού του λόγου διατηρήθηκε σε ισχύ η ΠΔ/ΤΕ 2540/2004 για θέματα που εμπίπτουν στην εποπτική της αρμοδιότητα σε σχέση με τη λειτουργία της «ΕΤΕΑΝ ΑΕ» ως χρηματοδοτικού ιδρύματος.

Με τις νέες διατάξεις καθίσταται σαφές ότι η διαχείριση από την Εταιρεία των κεφαλαίων που προέρχονται από εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους, τα οποία τηρούνται επ' ονόματι της Εταιρίας σε χωριστούς λογαριασμούς και διατίθενται από αυτή για την επίτευξη των συγκεκριμένων σκοπών του κάθε λογαριασμού, όπως ορίζει η παρ. 2 του άρθρου 6, δεν συνιστά χρηματοδοτική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος. Δεν τίθεται, επομένως, ως προς τη χρήση των κεφαλαίων αυτών, θέμα εφαρμογής κανόνων εποπτείας (κεφαλαιακής επάρκειας, ρευστότητας) ανάλογων με εκείνους που ισχύουν για τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα κατά τη διαχείριση από την Εταιρία των κεφαλαίων αυτών. Ομοίως, ζήτημα εφαρμογής των εν λόγω κανόνων εποπτείας δεν ανακύπτει ούτε ως προς την κατάρτιση χρηματοδοτικών

συμβάσεων της Εταιρείας με πιστωτικά ιδρύματα και τις συναλλαγές επί ομολόγων ή επί οποιουδήποτε επενδυτικού ή χρηματοπιστωτικού μέσου προς αξιοποίηση και διαχείριση των ρευστών διαθεσίμων της Εταιρείας.

Για να δραστηριοποιηθεί η Εταιρεία κατ' επάγγελμα ως χρηματοδοτικό ίδρυμα ειδικού σκοπού με χρήση ιδίων κεφαλαίων, κατά τα ανωτέρω, πρέπει, κατά την παράγραφο 2, να ανακοινώσει την πρόθεσή της στην Τράπεζα της Ελλάδος τουλάχιστον ένα μήνα νωρίτερα. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει για τη χρήση των κεφαλαίων της παρ. 2 του άρθρου 6, που διαχειρίζεται η Εταιρεία, αφού αυτά δεν αποτελούν μέρος των ιδίων κεφαλαίων της.

Συναφώς, ορίζεται στην παράγραφο 3 ότι τα κεφάλαια που διαχειρίζεται η Εταιρεία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 6 δεν αποτελούν αντικείμενο της ρυθμιστικής κανονιστικής αρμοδιότητας που έχει και της εποπτείας που ασκεί η Τράπεζα της Ελλάδος στην Εταιρεία, η οποία αφορά, αποκλειστικώς, ζητήματα παροχής χρηματοδότησης, μέσω πιστώσεων ή εγγυήσεων, από την Εταιρεία με χρήση ιδίων κεφαλαίων. Στην ίδια παράγραφο 3 εξουσιοδοτείται η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο της παραπάνω αρμοδιότητάς της, να δύναται να θέτει κανόνες κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας σχετικούς με την παροχή χρηματοδότησης μέσω πιστώσεων ή εγγυήσεων με χρήση ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας. Περιορισμός τίθεται ως προς το ύψος του συντελεστή φερεγγυότητας, που δεν μπορεί να ορίζεται άνω του 12%. Ορίζεται επίσης ότι επί θεμάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνου η αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος περιορίζεται στην έκδοση και αποστολή κατευθυντήριων συμβουλευτικών οδηγιών προς την Εταιρεία, χωρίς να υφίσταται αρμοδιότητα ρύθμισης με κανονιστικές αποφάσεις τέτοιων ζητημάτων.

Άρθρο 8

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού τροποποιούν το άρθρου 28 του ν. 2843/2000, με το οποίο συνεστήθη η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας Α.Ε.» και η οποία αποτελεί πλέον θυγατρική εταιρεία της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.». Συνεπεία των τροποποιήσεων του ν. 3912/2011 και του νέου πλαισίου λειτουργίας της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας με τις διατάξεις αυτές εναρμονίζεται το καθεστώς της θυγατρικής εταιρείας με αυτό της μητρικής.

Άρθρο 9

Το συγκεκριμένο άρθρο περιλαμβάνει μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις του ν. 3912/2011.

Με την παράγραφο 1 καταργούνται διατάξεις που αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του νομοσχεδίου ως ανωτέρω (εποπτεία, άνοιγμα λογαριασμών, Κανονισμός Λειτουργίας) και η παρ. 2 αναφέρει τις διατάξεις για την τροποποίηση των οποίων απαιτείται διάταξη νόμου.

Επιπλέον, στην παράγραφο 3 καθίσταται σαφές ότι ο Κανονισμός Λειτουργίας της «Ε.Τ.Ε.ΑΝ. Α.Ε.», που καταρτίσθηκε σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου τέταρτου του ν. 3912/2011, εφαρμόζεται, στην ισχύουσα μορφή του, ως Κανονισμός Λειτουργίας της Εταιρείας και δύναται να τροποποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού της Συμβουλίου. Αυτό ισχύει και για τον Κανονισμό Προσωπικού και Αποδοχών και τους λοιπούς Κανονισμούς της Εταιρείας.

Η παράγραφος 4 προβλέπει ότι οι διατάξεις του άρθρου έκτου του ν. 3912/2011, όπως τροποποιείται με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Μέρους Α' του παρόντος νομοσχεδίου, δεν εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα η Εταιρεία για επενδυτικούς σκοπούς. Και τούτο ενόψει του ότι αυτές κινούνται εκτός του ελέγχου του Δημοσίου. Διευκρινίζεται, πάντως, για ασφάλεια δικαίου, ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν περιλαμβάνονται στη Γενική Κυβέρνηση κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4270/2014 και απαλλάσσονται από κάθε υποχρέωση απορρέουσα από τις διατάξεις του νόμου αυτού, καθώς και ότι σ' αυτές δεν εφαρμόζονται ούτε οι διατάξεις του άρθρου πέμπτου του ν. 3912/2011, με εξαίρεση τις παραγράφους 3 και 4.

Η παράγραφος 5 ρυθμίζει θέματα σχετικά με τις αποδοχές του ήδη απασχολούμενου στην Εταιρεία προσωπικού, ώστε να μην υπάρξει αμφιβολία ως προς το καταβαλλόμενο ύψος αυτών μέχρι την έγκριση του Κανονισμού Προσωπικού και Αποδοχών.

Η παράγραφος 6 αποτελεί πρόβλεψη ενίσχυσης της Εταιρείας και των θυγατρικών της για την αποτελεσματική ανταπόκρισή τους στις απαιτήσεις του νέου θεσμικού πλαισίου τους.

Η παράγραφος 9 αποτελεί επίσης πρόβλεψη για την αποτελεσματική ανταπόκρισή της εταιρείας και των θυγατρικών της στις απαιτήσεις του νέου θεσμικού τους πλαισίου.

Μέρος Β'

Προσέλκυση Στρατηγικών Επενδύσεων

ΓΕΝΙΚΑ – ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Στη σημερινή οικονομική συγκυρία, που έχει πλέον επιτευχθεί η έξοδος της χώρας από το καθεστώς αυστηρής δημοσιονομικής επιτροπείας στο οποίο βρισκόταν από το 2010, η χώρα κλείνει εκκρεμότητες που έρχονται από το παρελθόν και αναβαθμίζει την περιφερειακή, ευρωπαϊκή και διεθνή θέση της. Κινητοποιείται η αναπτυξιακή δυναμική της, ενισχύονται οι μακροπρόθεσμες προοπτικές της και θωρακίζεται έναντι μελλοντικών απειλών και κινδύνων μέσω της διαμόρφωσης ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος Δίκαιης και Βιώσιμης Ανάπτυξης. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο διαμορφώνονται οι συνθήκες που καθιστούν ορατό το στόχο η Ελλάδα να καταστεί πραγματικά θελκτικός προορισμός για επενδύσεις τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό, και ως εκ τούτου να αυξηθεί η απασχόληση και να οδηγηθούμε σε μια συνολικότερη ανάταξη της οικονομίας. Τα δημόσια οικονομικά βρίσκονται σε ισορροπία και η οικονομία ανακάμπτει με ενισχυόμενους ρυθμούς, ανακτώντας την εμπιστοσύνη των αγορών και των επενδυτών. Στην κατεύθυνση αυτή, κεντρικό ρόλο μπορούν και πρέπει να παίξουν οι μεγάλες και με ποιοτικά χαρακτηριστικά επενδύσεις σε τομείς της οικονομίας με σημαντικό αναπτυξιακό δυναμισμό, που προσδιορίζονται και στην Εθνική Αναπτυξιακή Στρατηγική, η οποία προωθεί ταυτόχρονα τις τρεις διαστάσεις της ανάπτυξης (οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική), σηματοδοτώντας τη μετάβαση σε μια νέα, ολιστική προσέγγιση της αναπτυξιακής πολιτικής και διαδικασίας, με βασική έμφαση στην βιομηχανική ανάπτυξη και την προσαρμογή στην προηγμένη οικονομία της γνώσης. Είναι όμως επιτακτική ανάγκη να εκσυγχρονιστεί το συναφές θεσμικό πλαίσιο για την προσέλκυση στρατηγικών επενδύσεων και να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα, καθώς είχε αναπτυχθεί μέσα στις συνθήκες της κρίσης χωρίς ωστόσο να αποδώσει μέχρι στιγμής ικανοποιητικούς καρπούς. Για να επιτευχθεί αυτό, αλλάζει συνολικά το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο. Οι ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου κινούνται συγχρόνως σε δύο άξονες. Πρώτον, το θεσμικό πλαίσιο καθίσταται πιο ελκυστικό και αποτελεσματικό για τους επενδυτές, προσφέροντας ένα μεγάλο εύρος ωφελημάτων και αποκτά συγκεκριμένη στόχευση προκειμένου να προσελκύσει στρατηγικές επενδύσεις σε όλους τους κλάδους της οικονομίας. Δεύτερον, κατοχυρώνεται μια ασφαλής, διαφανής, αλλά και ταχεία διαδικασία για τους επενδυτές, θωρακίζεται το δημόσιο συμφέρον καθώς το νέο θεσμικό πλαίσιο εγγυάται τη μεγαλύτερη δυνατή διάχυση των ωφελειών από την υλοποίηση των επενδύσεων.

ΟΙ ΑΣΤΟΧΙΕΣ ΤΟΥ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Από τη μέχρι τώρα εφαρμογή του ν. 3894/2010 διαπιστώνονται αστοχίες, που οδηγούν στην αναγκαιότητα αναδιαμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις στρατηγικές επενδύσεις. Η πλέον εμφανής είναι ότι ο νόμος αυτός, παρά τις τροποποιήσεις του, δεν κατέστη ποτέ αποτελεσματικός με όρους προσέλκυσης επενδύσεων, χωρίς βεβαίως να παραγνωρίζεται και η δύσκολη οικονομική συγκυρία. Είναι χαρακτηριστικό ότι στα οκτώ χρόνια εφαρμογής του έχουν υπαχθεί μόλις 15 επενδυτικά σχέδια, χωρίς να έχει υλοποιηθεί έως σήμερα κανένα από αυτά.

Γενικότερα, από την αποτίμηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής του νόμου προκύπτουν ορισμένα επίσης κρίσιμα στοιχεία. Στην πράξη, ο ν. 3894/2010 απευθύνθηκε κυρίως σε επενδυτικά σχέδια με αντικείμενο Τουρισμό και real estate, Εμπόριο (mall) και Ενέργεια, δηλαδή σε ένα πολύ περιορισμένο εύρος τομέων της οικονομίας. Επιπλέον, ο νόμος δεν κατέστη ελκυστικός καθότι η αοριστία και η ασάφεια που τον διέπει συνεπαγόταν περιορισμένη θεσμική γνώση και ασφάλεια τόσο για τους υποψήφιους επενδυτές όσο και για τη διοίκηση.

Οι κυριότερες αστοχίες, ωστόσο, αφορούν τις διαδικασίες αξιολόγησης και υπαγωγής των στρατηγικών επενδύσεων. Τα κριτήρια υπαγωγής και η προβλεπόμενη διαδικασία αξιολόγησης και υπαγωγής των επενδυτικών προτάσεων επιτρέπουν το χαρακτηρισμό επενδύσεων ως στρατηγικών χωρίς να διασφαλίζεται η προστασία του δημοσίου συμφέροντος και ότι δεν θα έχουν πρόσβαση στα παρεχόμενα ωφελήματα αδιακρίτως αξιόπιστοι και λιγότερο αξιόπιστοι επενδυτές. Αυτό οφείλεται και στο γεγονός ότι η υφιστάμενη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων επιτρέπει την υποβολή επιχειρηματικών σχεδίων ανώριμων και ενίοτε προβληματικών, καθώς δεν είχαν επαρκώς εξειδικευθεί τα κριτήρια αξιολόγησης, ούτε υπήρχαν τα κατάλληλα υποδείγματα βάσει των οποίων θα γινόταν η αξιολόγηση από τον αρμόδιο φορέα με επακόλουθη συνέπεια την καθυστέρηση ή ακόμα και την αδυναμία υπαγωγής τους λόγω ελλείψεων του επενδυτικού φακέλου αλλά και αδυναμιών της ίδιας της πρότασης.

Επιπλέον, η υφιστάμενη διαδικασία δεν περιλαμβάνει καμία πρόβλεψη ενημέρωσης και διαβούλευσης με τις τοπικές κοινωνίες και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς πριν από την υπαγωγή επενδυτικών σχεδίων (και μάλιστα τόσο μεγάλης βαρύτητας) στο νόμο των Στρατηγικών Επενδύσεων με συνέπεια όχι μόνο να δημιουργούνται στη συνέχεια ζητήματα που προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις στη διαδικασία υλοποίησης (αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, ζητήματα οικολογικής επιβάρυνσης κ.ο.κ.) αλλά και να μη διαχέονται τα ωφελήματα των μεγάλων αυτών επενδύσεων στο μεγαλύτερο δυνατό κοινωνικό εύρος.

Οι αστοχίες, τέλος, αφορούν και τη διαδικασία υλοποίησης των επενδύσεων που υπάγονται στο νόμο, καθώς δεν υπήρχε καμία πρόβλεψη για την ύπαρξη συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση της επένδυσης, δεσμευτικού τόσο για τη Διοίκηση όσο και για τον επενδυτή. Μετά τον χαρακτηρισμό μιας επένδυσης ως Στρατηγικής δεν υπήρχε κανένας έλεγχος ότι η επένδυση αυτή θα υλοποιούνταν σύμφωνα με την εγκριτική απόφαση. Έτσι, υπάρχουν στάσιμες επενδυτικές προτάσεις, οι οποίες έχουν ήδη χαρακτηρισθεί ως στρατηγικές και νέμονται την υπεραξία αυτή χωρίς να έχουν προβεί σε καμία ενέργεια υλοποίησης, καθώς δεν προβλέπεται διαδικασία ελέγχου της πορείας της επένδυσης μετά την απόφαση υπαγωγής, ούτε διαδικασία επιβολής κυρώσεων σε περιπτώσεις αδράνειας εκ μέρους του επενδυτή. Από την άλλη, οι προβλεπόμενες προθεσμίες για τις απαιτούμενες ενέργειες της Διοίκησης είναι μη ρεαλιστικές και ασαφείς, με αποτέλεσμα ένα από τα βασικά κίνητρα για τους επενδυτές, που είναι η ταχεία αδειοδότηση, να παραμένει κενό γράμμα.

ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Για την αντιμετώπιση των αστοχιών του προηγούμενου θεσμικού πλαισίου, αλλά και για την προσαρμογή του στις νέες συνθήκες και αναγκαιότητες της εθνικής οικονομίας στην μετά το Μνημόνιο εποχή, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου εισάγεται σειρά καινοτομιών που θα συντείνουν στην προσέλκυση μεγάλων επενδύσεων σε όλους τους στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, με ασφάλεια δικαίου, ταχύτητα και αποτελεσματικότητα, για τους επενδυτές, τη διοίκηση και την κοινωνία. Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έχουν πολύ πιο ευρύ αναπτυξιακό χαρακτήρα, καθώς απευθύνονται σε περισσότερους κλάδους, δίνοντας βαρύτητα με συγκεκριμένα ενισχυμένα κίνητρα στη βιομηχανία, στην Έρευνα & Ανάπτυξη κ.λπ.

Η Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (ΔΕΣΕ) αποφασίζει για την υπαγωγή ή μη στις διατάξεις του παρόντος μέρους Β του εκάστοτε επενδυτικού σχεδίου και το εντάσσει σε μία από τις κατηγορίες Στρατηγικών Επενδύσεων. Οι στρατηγικές επενδύσεις κατηγοριοποιούνται ανάλογα με τα παρεχόμενα σε αυτές κίνητρα ενίσχυσης, τα οποία είναι πλέον πολύ πιο ισχυρά και ποικίλα. Τα κίνητρα που προσφέρονται στο νέο πλαίσιο είναι τα εξής :

A . ΕΣΧΑΣΕ

B. Ταχεία αδειοδότηση.

Γ. Σταθερό φορολογικό καθεστώς για όλους.

Δ. Κλιμακούμενα φορολογικά κίνητρα, όπως φορολογική απαλλαγή (για συγκεκριμένες κατηγορίες επενδύσεων πάνω από τα όρια του Αναπτυξιακού Νόμου) ή όπως η επιταχυνόμενη απόσβεση.

E. Επιδότηση μισθολογικού κόστους και ενισχύσεις για έργα Έρευνας & Ανάπτυξης.

ΣΤ. Ευνοϊκή φορολογία για στελέχη επιχειρήσεων.

Z. Εναλλακτικές μορφές επίλυσης διαφορών (Διαιτησία).

Σε δεύτερο χρονικό στάδιο, μετά δηλαδή την καταρχήν έγκριση του επενδυτικού σχεδίου από τη Διυπουργική Επιτροπή, με την κατ' εξουσιοδότηση Υπουργική Απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 20 απονέμονται και εξειδικεύονται τα επιμέρους χορηγούμενα κίνητρα στο υπό κρίση επενδυτικό σχέδιο και περιγράφονται όλες οι απαραίτητες προϋποθέσεις που υπαγορεύει το ευρωπαϊκό δίκαιο περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς και οι διατυπώσεις που πρέπει να τηρήσει ο επενδυτής προκειμένου να λάβει τα χορηγούμενα κίνητρα (επιλέξιμες επιχορηγούμενες δαπάνες, περίοδος πραγματοποίησής τους, ένταση ενίσχυσης, απαιτούμενα δικαιολογητικά κοκ), σε συμφωνία με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο περί κρατικών ενισχύσεων.

Το νέο θεσμικό πλαίσιο που αφορά στη διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων διαπνέεται από μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου, καθώς τα κριτήρια υπαγωγής και τα απαιτούμενα στοιχεία του φακέλου που συνοδεύουν την αίτηση υπαγωγής είναι προσδιορισμένα με μεγάλη σαφήνεια, με αποτέλεσμα ο φορέας της επένδυσης να είναι σε θέση να καταθέτει ώριμες και επαρκώς τεκμηριωμένες επενδυτικές προτάσεις. Η νέα διαδικασία αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων είναι σαφώς βελτιωμένη και από την πλευρά της διασφάλισης του δημόσιου συμφέροντος, καθώς η αξιολόγηση της εκάστοτε επενδυτικής πρότασης διενεργείται από το Enterprise Greece επί τη βάση συγκεκριμένων ποιοτικών φίλτρων και αναλυτικών υποδειγμάτων αξιολόγησης.

Θεσπίζεται διαδικασία οργανωμένης ψηφιακής διαβούλευσης, ώστε να μπορούν να εκφράζουν την άποψή τους όλοι οι έχοντες έννομο συμφέρον σχετικά με την υλοποίηση τέτοιας μεγάλης βαρύτητας επενδύσεων, όπως ιδίως οι τοπικές κοινωνίες και οι αντιπρόσωποί τους, η κοινωνία των πολιτών κ.ο.κ.

Συγκροτούνται όργανα για την επιτάχυνση της αδειοδοτικής διαδικασίας των στρατηγικών επενδύσεων, όπως η Συντονιστική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων σε επίπεδο Γενικών Γραμματέων αλλά και ένα δίκτυο προϊσταμένων σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης των συναρμόδιων Υπουργείων, ώστε να συντονίζεται καλύτερα, να επιταχύνεται και να παρακολουθείται στενότερα η ομαλή πορεία της διαδικασίας αδειοδότησης, προς όφελος τόσο των επενδυτών όσο και της διοίκησης.

Εισάγεται η από κοινού κατάρτιση ενός Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της διοίκησης και του φορέα της εκάστοτε επένδυσης, το οποίο θα περιλαμβάνει δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης και υλοποίησης της επένδυσης προς όφελος του επενδυτή και του δημόσιου συμφέροντος, καθώς και τις προβλεπόμενες αντισταθμιστικές ωφέλειες, οι οποίες εξασφαλίζουν την κοινωνική διάχυση των ωφελημάτων από τις στρατηγικές επενδύσεις.

Θεσπίζεται διαδικασία ελέγχου της πορείας υλοποίησης της επένδυσης, με την ανάθεση σχετικών αρμοδιοτήτων σε ανεξάρτητους ελεγκτές (σε τεχνικό και χρηματοοικονομικό επίπεδο), παράλληλα προς τους τακτικούς ελέγχους που θα διενεργούνται από τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης.

Εισάγονται νέες προβλέψεις που δίνουν τη δυνατότητα να υλοποιούνται ιδιωτικές επενδύσεις σε ακίνητα του ευρύτερου δημόσιου τομέα που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα του ΤΑΙΠΕΔ, καθώς επίσης εισάγεται προστάδιο «ωρίμανσης» τέτοιων ακινήτων, προς επενδυτική αξιοποίηση, με τη συνδρομή του Enterprise Greece.

Β. ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****Οι Στρατηγικές Επενδύσεις****Άρθρο 10****Ορισμός, κριτήρια και κατηγορίες Στρατηγικών Επενδύσεων**

Στο άρθρο 10 του νομοσχεδίου καταγράφεται ο ορισμός, οι νέες κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων καθώς και τα κριτήρια χαρακτηρισμού τους. Ο ορισμός επαναπροσδιορίζει την έννοια της «στρατηγικότητας» συνδέοντάς τη με τις βασικές κατευθύνσεις της Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής (ΕΑΣ) και δίνοντας έμφαση στη στοχευμένη προσέλκυση επενδύσεων σε συγκεκριμένους κλάδους που θα επιφέρουν σημαντικά ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα για την εθνική ή και την τοπική οικονομία. Βασικοί γνώμονες για τον προσδιορισμό του στρατηγικού χαρακτήρα των επενδύσεων είναι η αύξηση της απασχόλησης, η συμβολή τους στην παραγωγική ανασυγκρότηση και την ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της χώρας, καθώς και το εάν παρουσιάζουν χαρακτηριστικά όπως η εξωστρέφεια, η καινοτομία και ο καθολικός σχεδιασμός («σχεδιασμός για όλους»), αλλά και η υψηλή προστιθέμενη αξία, ιδίως σε τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων που αφορούν διεθνώς εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες.

Στην παρ. 2 προβλέπονται οι κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων, οι οποίες πλέον διαμορφώνονται ανάλογα με τα παρεχόμενα σε αυτές κίνητρα ενίσχυσης, τα οποία είναι σαφώς ενισχυμένα και περισσότερο ποικίλα συγκρινόμενα με τα προβλεπόμενα στο προηγούμενο νομοθετικό πλαίσιο. Η κατηγοριοποίηση αυτή έγινε με γνώμονα την επιλογή του κατάλληλου μείγματος κινήτρων για την προσέλκυση επενδύσεων σε συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, οι οποίοι περιγράφονται και προκρίνονται από την ΕΑΣ ως ιδιαίτερα σημαντικοί για την ανακατεύθυνση της ελληνικής οικονομίας προς μια δίκαιη, βιώσιμη και ολιστική αναπτυξιακή πορεία, με έμφαση στην ανάδειξη και εκμετάλλευση των συγκριτικών παραγωγικών μας πλεονεκτημάτων.

Η πρώτη κατηγορία αφορά επενδύσεις άνω των εκατό εκατομμυρίων (100.000.000) ευρώ, οι οποίες δημιουργούν τουλάχιστον εκατόν είκοσι (120) νέες ετήσιες μονάδες εργασίας (ΕΜΕ), προάγοντας όπως και οι λοιπές κατηγορίες στρατηγικών επενδύσεων την πλήρη και σε ετήσια βάση απασχόληση. Οι επενδύσεις της κατηγορίας αυτής μπορούν κατόπιν σχετικού αιτήματος να λάβουν τα προβλεπόμενα κίνητρα ειδικής χωροθέτησης, το κίνητρο της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή της παρ 1 του άρθρου 12 και το κίνητρο της επιτάχυνσης

της διαδικασίας αδειοδότησης του άρθρου 13, διαζευκτικά ή σωρευτικά, κατόπιν σχετικού αιτήματος του φορέα της επένδυσης και αντίστοιχης απόφασης της ΔΕΣΕ .

Η δεύτερη κατηγορία αφορά επενδύσεις άνω των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ, οι οποίες δημιουργούν τουλάχιστον εκατό (100) νέες ΕΜΕ. Για επενδύσεις στον κλάδο της Βιομηχανίας, εισάγεται μια ευνοϊκή εξαίρεση από τα γενικά όρια της κατηγορίας αυτής καθώς μειώνεται ο ελάχιστος απαιτούμενος προϋπολογισμός στα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ και οι δημιουργούμενες νέες ΕΜΕ σε τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75). Για την περίπτωση επενδύσεων σε Οργανωμένους Υποδοχείς Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων του άρθρου 41 παρ. 4 του νόμου 3982/2011 (ΦΕΚ Α' 143), εξαιρουμένων των επιχειρηματικών πάρκων, οι επενδύσεις πρέπει να δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο τουλάχιστον πενήντα (50) ΕΜΕ και ο συνολικός προϋπολογισμός τους να είναι μεγαλύτερος των είκοσι πέντε εκατομμυρίων (25.000.000) ευρώ. Στις επενδύσεις της κατηγορίας αυτής χορηγείται το κίνητρο της επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης του άρθρου 13 και επίσης χορηγούνται είτε τα φορολογικά κίνητρα του άρθρου 12, είτε τα κίνητρα ενίσχυσης δαπανών του άρθρου 14 διαζευκτικά, κατόπιν σχετικού αιτήματος του φορέα της επένδυσης.

Η τρίτη κατηγορία αφορά επενδύσεις οι οποίες (αα) λόγω της εμβληματικότητας του φορέα υλοποίησης της επένδυσης όσον αφορά τη διεθνή φήμη του και την κατάταξή του στις πρώτες θέσεις παγκοσμίως στον αντίστοιχο κλάδο δραστηριότητάς του και για τις οποίες δεν τίθενται ποσοτικά όρια για το χαρακτηρισμό τους ως στρατηγικών, (ββ) λόγω του βιομηχανικού τους χαρακτήρα, προωθούν την ελληνική αναπτυξιακή προοπτική και μεγέθυνση. Η ρύθμιση αυτή εισάγεται προκειμένου, αφενός, να καταστεί η χώρα μας ιδιαίτερα ελκυστικός προορισμός για επενδυτικές δραστηριότητες επιχειρηματικών φορέων που διακρίνονται σε παγκόσμιο επίπεδο για την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και για τους οποίους θεωρείται ότι η υλοποίηση επένδυσης ανεξαρτήτως ποσοτικών ορίων είναι σε κάθε περίπτωση εξαιρετικά σημαντική και με μεγάλη προστιθέμενη αξία για την εθνική οικονομία, αφετέρου, προκειμένου να τονωθεί η βιομηχανική δραστηριότητα στην Ελληνική επικράτεια, με έμφαση στις μεγάλες βιομηχανίες που είναι ικανές να συνεισφέρουν στην ουσιαστική αύξηση του εθνικά παραγόμενου πλούτου. Η απουσία ποσοτικών ορίων για την ένταξη της επένδυσης στην κατηγορία των εμβληματικών επενδύσεων της υποπερίπτωσης αα' επιλέγεται, διότι κρίνεται ότι πληρούται εξ ορισμού το κριτήριο της «στρατηγικότητας» λόγω των πολλαπλών ωφελειών που θα προκύψουν για τη χώρα από επενδύσεις φορέων επιχειρηματικότητας μεγάλου διεθνούς βεληνεκού, ακόμα και αν ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων είναι κατώτερος των ορίων των λοιπών κατηγοριών. Για τις επενδύσεις στον χώρο της βιομηχανίας και προκειμένου να εξασφαλιστεί η εμβληματικότητα της επένδυσης τίθενται ποσοτικά όρια: η επένδυση πρέπει να δημιουργεί τουλάχιστον διακόσιες (200) θέσεις εργασίας και ο συνολικός προϋπολογισμός τους να είναι ανώτερος των διακοσίων (200) εκατομμυρίων ευρώ. Οι επενδύσεις αυτές μπορούν, κατόπιν σχετικού αιτήματος, να λαμβάνουν το σύνολο των κινήτρων του παρόντος μέρους Β, ήτοι τα κίνητρα χωροθέτησης του άρθρου 11, τα φορολογικά κίνητρα του άρθρου 12, το κίνητρο της επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης του άρθρου 13 και τα κίνητρα ενίσχυσης δαπανών του άρθρου 14, διαζευκτικά.

Η τέταρτη κατηγορία εστιάζει σε επενδύσεις χαμηλότερου προϋπολογισμού που ενδιαφέρονται κυρίως για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησής τους. Οι επενδύσεις αυτές, εφόσον δημιουργούν κατά βιώσιμο τρόπο τουλάχιστον τριάντα (30) νέες ΕΜΕ και ο συνολικός προϋπολογισμός τους είναι άνω των είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) ευρώ, μπορούν να λαμβάνουν το κίνητρο της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή της παραγράφου 1 του άρθρου 12 και το κίνητρο της επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης του άρθρου 13, διαζευκτικά ή σωρευτικά, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα.

Η πέμπτη κατηγορία στρατηγικών επενδύσεων αφορά επενδύσεις όπως αυτές του ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα» που έχουν εγκριθεί από τη Διυπουργική Επιτροπή ΣΔΙΤ και έχουν υπαχθεί στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (EFSI), καθώς και οι επενδύσεις του άρθρου 8 του Ν.4271/2014 για τα «Ευρωπαϊκά Ενεργειακά Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος - Projects of Common Interest (PCI)», οι οποίες λόγω της φύσης τους χαρακτηρίζονται αυτοδίκαια ως στρατηγικές από τη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων χωρίς να απαιτείται να αξιολογηθούν σχετικά από το Enterprise Greece. Οι επενδύσεις αυτής της κατηγορίας μπορούν κατόπιν σχετικού αιτήματος να λαμβάνουν το κίνητρο της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή της παραγράφου 1 του άρθρου 12 και το κίνητρο της επιτάχυνσης της διαδικασίας αδειοδότησης του άρθρου 13, διαζευκτικά ή σωρευτικά, εφόσον υποβάλλουν σχετικό αίτημα.

Με τις ρυθμίσεις της παραγράφου 3 παρέχεται σε δέκα (10) κατά ανώτατο αριθμό στελέχη φορέων που υλοποιούν στρατηγικού χαρακτήρα επενδύσεις η δυνατότητα να διατηρούν τη φορολογική τους κατοικία στο εξωτερικό και να φορολογούνται στην Ελλάδα μόνο για το εισόδημα που προκύπτει στη χώρα για όσο διάστημα υφίσταται η εργασιακή σχέση με το φορέα της επένδυσης. Η ρύθμιση αυτή ισχύει επίσης για τον ή την σύζυγο ή το έτερο μέρος συμφώνου συμβίωσης, στο βαθμό που αυτός ή αυτή δεν ασκεί επαγγελματική δραστηριότητα στην Ελλάδα, καθώς και για τα εξαρτώμενα τέκνα αυτών. Με τη διάταξη αυτή παρέχεται ένα σημαντικό κίνητρο προς συγκεκριμένα στελέχη-φορολογικούς κατοίκους εξωτερικού, που έχουν την ευθύνη και υλοποιούν τις κρίσιμες επιχειρηματικές επενδυτικές αποφάσεις, να επιλέξουν ως επενδυτικό προορισμό τη χώρα μας, εφόσον εισάγεται με τον τρόπο αυτό η εξαίρεση από την υποχρέωση φορολόγησης στην Ελλάδα του παγκόσμιου εισοδήματος των φυσικών αυτών προσώπων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

Κατηγορίες παρεχόμενων επενδυτικών κινήτρων

Άρθρο 11

Κίνητρα Χωροθέτησης

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 11 προβλέπεται η δυνατότητα κατάρτισης Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΣΧΑΣΕ) επί καταρχήν

ενιαίων εκτάσεων, με την εξαίρεση των ακινήτων που υπάγονται στο άρθρο 10 του Ν.3986/2011. Τα ΕΣΧΑΣΕ προβλέπονταν ήδη στον προηγούμενο νόμο των στρατηγικών επενδύσεων, τον Ν.3894/2010 και αποτέλεσαν ένα λειτουργικό κίνητρο προσέλκυσης επενδύσεων τουριστικού χαρακτήρα. Με τη διάταξη αυτή εξειδικεύεται περαιτέρω το πλαίσιο αυτό, καθώς εισάγεται για πρώτη φορά η πρόβλεψη για κατάρτιση ΕΣΧΑΣΕ επί ενιαίας έκτασης. Όμως κατ' εξαίρεση, ένα ή περισσότερα Ειδικά Σχέδια Χωρικής Ανάπτυξης μπορούν να καταρτιστούν και επί μη ενιαίων ακινήτων, μόνο όταν αυτό επιβάλλεται από λόγους εθνικού συμφέροντος ή όταν με το εν λόγω σχέδιο χωροθέτησης καθίσταται αμέσως δυνατή η προαγωγή της κοινωνικής ή ανθρωπιστικής κυβερνητικής πολιτικής. Το ενιαίο της έκτασης εισάγεται ως κανόνας προκειμένου να εξορθολογισθεί το συγκεκριμένο κατ' εξαίρεσιν μέτρο χωρικής ανάπτυξης. Περαιτέρω, περιγράφεται η διαδικασία έκδοσης των ΕΣΧΑΣΕ και γίνεται παραπομπή στις αντίστοιχες διατάξεις του Ν.3986/2011.

Στην παράγραφο 2 προβλέπεται η δυνατότητα για τις εμβληματικές επενδύσεις στον τομέα της βιομηχανίας (υποπερίπτωση ββ της περίπτωσης γ της παρ. 2 του άρθρου 10) να κάνουν χρήση του ΕΣΧΑΣΕ με συντελεστή δόμησης 0.6.

Στην παράγραφο 3 προβλέπεται η δυνατότητα πραγματοποίησης αναγκαστικών απαλλοτριώσεων ακινήτων, προκειμένου να ενισχυθεί η δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων στρατηγικού χαρακτήρα. Η ρύθμιση αυτή, που έρχεται σε συνέχεια προϋπάρχουσας στο αντίστοιχο νομοθετικό πλαίσιο ρύθμισης, η οποία θα μπορούσε να εγκυμονεί κινδύνους κακής χρήσης και διατάραξης της κοινωνικής ισορροπίας σε τοπικό επίπεδο, κρίνεται ωστόσο απαραίτητη, προκειμένου να μπορούν να πραγματοποιηθούν επενδύσεις επί ακινήτων πολύ μεγάλης στρεμματικής έκτασης και σημαντικής αξίας για τις τοπικές κοινωνίες λαμβάνοντας όμως τα απαραίτητα μέτρα για να μην γίνει κατάχρηση της ανωτέρω δυνατότητας. Επισημαίνεται, ότι εισάγεται για πρώτη φορά ανώτατο όριο, το οποίο συνίσταται σε ποσοστό 3% επί της συνολικής έκτασης της επένδυσης, μέχρι το οποίο μπορεί ο φορέας της επένδυσης να αιτηθεί και να λάβει από τη ΔΕΣΕ αυτήν τη δυνατότητα. Επιπλέον, προβλέπεται η υποχρέωση σύνταξης ειδικής αναλυτικής έκθεσης αξιολόγησης καθώς και η υποχρέωση ειδικής αιτιολόγησης της σχετικής απόφασης, προκειμένου να προκύπτει σαφώς και αιτιολογημένα ότι η δυνατότητα αναγκαστικής απαλλοτρίωσης παρέχεται αποκλειστικά και μόνο εφόσον έχουν εξαντληθεί από το φορέα όλες οι άλλες προσφερόμενες δυνατότητες υλοποίησης της επένδυσης και ότι οι προς απαλλοτρίωση εκτάσεις συνιστούν κρίσιμο μέγεθος για την υλοποίηση και τη βιωσιμότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Άρθρο 12

Φορολογικά Κίνητρα

Στην παράγραφο 1 προβλέπεται το κίνητρο της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή, το οποίο προβλέπεται στον Αναπτυξιακό Νόμο 4399/2016, και ειδικότερα στο άρθρο 67 στο οποίο και γίνεται ρητά παραπομπή. Το κίνητρο αυτό

μπορούν να αιτηθούν και να λάβουν όλες οι στρατηγικές επενδύσεις ανεξαρτήτως κατηγορίας.

Με την παράγραφο 2 εισάγεται ρύθμιση που προβλέπει τη δυνατότητα λήψης ενισχύσεων είτε με τη μορφή φορολογικής απαλλαγής, είτε με τη μορφή προσαύξησης των προβλεπόμενων συντελεστών αποσβέσεων (υπεραποσβέσεων). Ειδικά για τον κλάδο της βιομηχανίας προβλέπεται η δυνατότητα επιταχυνόμενων αποσβέσεων.

Πιο συγκεκριμένα, με την περίπτωση α' προβλέπεται η δυνατότητα φορολογικής απαλλαγής που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, αφαιρουμένου του φόρου του νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας που αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αποθεματικό και υπολογίζεται με βάση την κλιμάκωση που αποτυπώνεται στη σχετική διάταξη. Η κλιμάκωση αυτή έχει διαμορφωθεί με κριτήριο τη δικαιότερη κατανομή της ωφέλειας σε σχέση με τον συνολικό προϋπολογισμό του έργου αλλά και σε συνδυασμό με τα δημοσιονομικά περιθώρια. Η αξιοποίηση του συνόλου της ωφέλειας της δικαιούμενης φορολογικής απαλλαγής μπορεί να γίνει εντός δεκαπέντε (15) φορολογικών ετών και όχι σε διάστημα μικρότερο των τριών (3) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης του κινήτρου.

Με την περίπτωση β' προβλέπεται η δυνατότητα επιτάχυνσης των φορολογικών αποσβέσεων των παγίων που έχουν ενταχθεί στο εγκεκριμένο σχέδιο επένδυσης με προσαύξηση των οικείων συντελεστών του ΚΦΕ κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Σε περίπτωση που ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του 20%, τίθεται ανώτατο όριο ώστε ο τελικός προσαυξημένος συντελεστής δεν δύναται να υπερβαίνει το 40%. Επιπλέον, αποκλειστικά για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι αποσβέσεις των μηχανημάτων και του μηχανολογικού εξοπλισμού εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα κατά το χρόνο της πραγματοποίησής τους προσαυξημένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

Στην παράγραφο 3 ορίζεται το νομικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα προσδιορίζονται οι επιλέξιμες δαπάνες των περ. α και β παρ 2 ενώ οι εν προκειμένω όροι και προϋποθέσεις θα εξειδικεύονται με την Υπουργική Απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 20.

Στην παράγραφο 4 ορίζεται το νομικό πλαίσιο, βάσει του οποίου οι συγκεκριμένες ενισχύσεις χορηγούνται ως μεμονωμένες ενισχύσεις. Ειδικότερα, αναφέρεται ότι οι συγκεκριμένες ενισχύσεις χορηγούνται ως μεμονωμένες ενισχύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) υπ' αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 και υπό την επιφύλαξη των ορίων του Κανονισμού αυτού, οι διατάξεις του οποίου υπερσχύουν του εθνικού δικαίου, κατά τη γενική αρχή της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου.

Άρθρο 13

Κίνητρο Ταχείας Αδειοδότησης

Στο άρθρο 13 προβλέπεται η θέσπιση συγκεκριμένων προθεσμιών, εντός των οποίων οφείλει η Διοίκηση να προβαίνει στην έκδοση κάθε απαιτούμενης άδειας, έγκρισης ή γνωμοδότησης για την εγκατάσταση ή λειτουργία Στρατηγικής Επένδυσης, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων και εφόσον πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις από πλευράς επενδυτή.

Πιο συγκεκριμένα, στην παράγραφο 1 ορίζεται προθεσμία σαράντα πέντε (45) ημερολογιακών ημερών για την έκδοση οποιασδήποτε απαιτούμενης άδειας, έγκρισης ή γνωμοδότησης για την εγκατάσταση ή λειτουργία Στρατηγικής Επένδυσης. Οι στρατηγικές επενδύσεις συνιστούν επενδύσεις μείζονος σημασίας για την εθνική οικονομία και ως εκ τούτου θεωρείται κρίσιμη η προτεραιοποίησή τους κατά την αδειοδοτική διοικητική διαδικασία. Ως προς την ευθύνη των αρμόδιων υπηρεσιακών στελεχών για την έκδοση των απαιτούμενων αδειών, εγκρίσεων ή γνωμοδοτήσεων εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, δεν διατηρήθηκε η ρύθμιση του ν.3894/2010 που προέβλεπε ότι η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, ως αυτονόητη.

Με τις παραγράφους 2 έως 4 περιγράφεται η διοικητική διαδικασία και οι επιμέρους προθεσμίες εντός των οποίων δύναται η Διοίκηση να ζητά συμπληρωματικά στοιχεία και να εξετάζει την πληρότητα του φακέλου, χωρίς ωστόσο η δυνατότητα αυτή να κάμπτεται τη γενική προθεσμία της παραγράφου 1.

Με την παράγραφο 5 δίδεται η διακριτική ευχέρεια στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, ώστε σε περίπτωση άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας των 45 ημερών να μπορεί κατά παρέκκλιση όλων των κειμένων διατάξεων με αιτιολογημένη απόφασή του να βεβαιώνει την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας, και είτε να εκδίδει τη σχετική άδεια είτε να την απορρίπτει εντός της προθεσμίας ενός (1) μήνα της παραγράφου 1.

Με την παράγραφο 6 περιγράφεται η διαδικασία και οι υποχρεώσεις για τις δραστηριότητες της στρατηγικής επένδυσης που εμπίπτουν στο καθεστώς της γνωστοποίησης του ν. 4442/2016 (ΦΕΚ Α' 230).

Άρθρο 14

Κίνητρα ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων

Με το άρθρο 14 προσδιορίζονται οι ενισχύσεις που παρέχονται υπό μορφή επιχορήγησης προς τις στρατηγικές επενδύσεις που τις επιλέγουν και συνίστανται στην παροχή χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών και προσδιορίζονται ως ποσοστό επ' αυτών. Οι ενισχύσεις παρέχονται: α)

για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση και ατόμων με αναπηρία, σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, και β) για έργα έρευνας και ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014, εφόσον το έργο αφορά βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη ή μελέτες σκοπιμότητας.

Για την ενίσχυση της περ. α' τίθεται ανώτατο όριο πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο, η οποία αθροίζεται με τυχόν άλλες κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο φορέας της επένδυσης. Για την ενίσχυση της περ. β', η οποία αθροίζεται με άλλες τυχόν κρατικές ενισχύσεις που λαμβάνει ο φορέας της επένδυσης, τίθενται ανώτατα όρια και συγκεκριμένα: είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ ανά επενδυτικό σχέδιο για έργα που αφορούν κυρίως τη βιομηχανική έρευνα, δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ για έργα που αφορούν κυρίως πειραματική ανάπτυξη και επτά εκατομμύρια πεντακόσιες χιλιάδες (7.500.000) ευρώ για μελέτες σκοπιμότητας και προετοιμασίες ερευνητικών δραστηριοτήτων. Οι ενισχύσεις των περ. α' και β' μπορούν να χορηγούνται και σωρευτικά.

Άρθρο 15

Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων και Συντονιστική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων

Στο άρθρο 15 ρυθμίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Δ.Ε.Σ.Ε.) και ορίζεται ως το αρμόδιο όργανο για τον χαρακτηρισμό μιας επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής, την ένταξή της σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου 10 και τα κίνητρα που πρόκειται να λάβει. Η Επιτροπή αυτή αποτελεί συλλογικό διοικητικό όργανο, το οποίο συγκροτείται από τους Υπουργούς Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Επικρατείας και τους κατά περίπτωση αρμόδιους Υπουργούς ανάλογα με τη φύση και το είδος της κρινόμενης επένδυσης. Ο Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης είναι Πρόεδρος της Επιτροπής, η οποία αποφασίζει για το χαρακτηρισμό των επενδυτικών προτάσεων ως στρατηγικών, αφού ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία του προσκομιζόμενου επενδυτικού φακέλου και ιδίως τα κριτήρια των άρθρων 10, 16 και 19.

Με την παράγραφο 3 διευρύνεται η δυνατότητα να παρίστανται ενώπιον της Επιτροπής θεσμικοί φορείς του επιχειρηματικού κλάδου στον οποίον ανήκει το υπό εξέταση επενδυτικό σχέδιο, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, εμπειρογνώμονες αλλά και φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών, εφόσον αυτό κρίνεται σκόπιμο. Με τον τρόπο αυτόν διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη ενημέρωση της Επιτροπής και η ανάδειξη όλων των επιχειρηματικών αλλά και κοινωνικών παραμέτρων της υπόθεσης.

Με την παράγραφο 4 προβλέπεται το πλαίσιο λειτουργίας της ΔΕΣΕ και γίνεται παραπομπή στις σχετικές διατάξεις περί λειτουργίας των κυβερνητικών οργάνων.

Στην παράγραφο 5 προβλέπεται η σύσταση της Συντονιστικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων (Σ.Ε.Σ.Ε.), η οποία αποτελούμενη από τους Γενικούς Γραμματείς των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργείων, σκοπό έχει να προετοιμάσει σε τεχνικό επίπεδο τη συνεδρίαση της Δ.Ε.Σ.Ε. και να εισφέρει μια πιο εξειδικευμένη άποψη επί των επιμέρους στοιχείων των υπό εξέταση επενδυτικών φακέλων. Η Σ.Ε.Σ.Ε. επίσης καθίσταται αρμόδια για να εποπτεύει συνολικά τη διαδικασία αδειοδότησης και υλοποίησης των στρατηγικών επενδύσεων, προκειμένου ως διοικητικό όργανο αυξημένου κύρους να επιλύει άμεσα και δραστικά τυχόν ζητήματα που ανακύπτουν.

Άρθρο 16

Υποβολή και τεκμηρίωση αίτησης χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής

Στο άρθρο 16 περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία για την υποβολή και τεκμηρίωση της αίτησης χαρακτηρισμού μιας επένδυσης ως Στρατηγικής. Ως πρώτο στάδιο της διαδικασίας ένταξης στις διατάξεις του νόμου, προβλέπεται η επεξεργασία και αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων από την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» η οποία αξιολόγηση λαμβάνει χώρα εντός 45 ημερών από την ημέρα κατάθεσης του επενδυτικού φακέλου στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.». Οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές καταθέτουν πλήρη φάκελο με όλα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εκτίμηση του επενδυτικού σχεδίου τους, από αναπτυξιακής, χρηματοοικονομικής, τεχνικής, πολεοδομικής, χωροταξικής και νομικής πλευράς και όπως αυτά εξειδικεύονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 16, υπό στοιχεία α', β', γ', δ', ε', στ', ζ. Τα απαιτούμενα στοιχεία έχουν καταγραφεί αναλυτικά, προκειμένου να είναι πλέον πλήρεις οι φάκελοι των προτάσεων που κατατίθενται προς αξιολόγηση, να τηρούνται απόλυτα οι τεθείσες προθεσμίες και να διευκολύνεται, κατά το μέτρο αυτό, το έργο της «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης εν γένει. Γίνεται ειδική μνεία στο ότι θεσμοθετείται το δικαίωμα επιφάνειας, όπως αυτό έχει εισαχθεί με τον συστατικό νόμο του ΤΑΙΠΕΔ (3986/2011) και ισχύει σήμερα. Ο θεσμός αυτός εισάγεται και στο ειδικό νομοθετικό καθεστώς των στρατηγικών επενδύσεων και ισχύει για όσες στρατηγικές επενδύσεις πραγματοποιούνται επί δημοσίων ακινήτων, με την εξαίρεση εκείνων (των ακινήτων) που έχουν ήδη ενταχθεί στο ΤΑΙΠΕΔ. Η επιλογή αυτή γίνεται προκειμένου να διευκολυνθεί η υλοποίηση μεγάλων επενδύσεων για τη χώρα και η χρηματοδότηση τους μέσω εμπράγματων εξασφαλίσεων. Περαιτέρω, σημειώνεται όσον αφορά στην ανάλυση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της επένδυσης στην ελληνική οικονομία σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα (investment impact assessment), τόσο σε συνολικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ότι αυτή πρέπει να περιγράφει και να ποσοτικοποιεί τις άμεσες και έμμεσες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις της επένδυσης, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις θετικές, όσο και τις αρνητικές συνέπειες. Όταν η ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων δεν είναι δυνατή, οι επιπτώσεις περιγράφονται με ποιοτικό τρόπο λαμβάνοντας υπόψη διαθέσιμα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά στοιχεία και δεδομένα για την εκάστοτε

περιοχή. Με την περίπτωση στ της παραγράφου 1 αναπροσαρμόζεται προς τα κάτω το ύψος της προβλεπόμενης διαχειριστικής αμοιβής, η οποία πλέον υπολογίζεται στο 0,1% του συνολικού κόστους της επένδυσης και κυμαίνεται από 50.000 ευρώ έως 250.000 ευρώ.

Άρθρο 17

Προδικασία χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής

Στο άρθρο αυτό ρυθμίζεται η διαδικασία που ακολουθείται μετά την υποβολή του φακέλου από τον φορέα της επένδυσης προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», η οποία υποχρεούται να τον αξιολογήσει εντός προθεσμίας 45 ημερών και να γνωμοδοτήσει σχετικά με τη σκοπιμότητα χαρακτηρισμού της υπό κρίση επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής, αφού έχει εξετάσει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια του νόμου, καθώς και όλα τα επιμέρους στοιχεία του επενδυτικού φακέλου. Με τις διατάξεις του άρθρου 17 καθιερώνεται για πρώτη φορά ηλεκτρονική διαβούλευση για τα επενδυτικά σχέδια των οποίων έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση. Η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» αναρτά τα βασικά στοιχεία του φακέλου και την επιτελική σύνοψη της επενδυτικής πρότασης σε κατάλληλα διαμορφωμένη πλατφόρμα στον ιστότοπό της και διενεργείται διαβούλευση επί δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες. Με τον τρόπο αυτό, κάθε επενδυτικό σχέδιο που πληροί τα τυπικά κριτήρια του νόμου, και η υλοποίηση του οποίου μπορεί να επηρεάσει σε μεγάλη κλίμακα την τοπική, περιφερειακή και εθνική οικονομία και κοινωνία, καθίσταται γνωστό στους εμπλεκόμενους φορείς και άτομα και τους δίνεται η δυνατότητα να προβάλλουν τις απόψεις τους για την υλοποίηση επενδύσεων τέτοιας σημασίας. Η ηλεκτρονική διαβούλευση δεν είναι υποχρεωτική σε περιπτώσεις υλοποίησης επενδύσεων εντός οργανωμένων Υποδοχών Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων, όπου και τεκμαίρεται ότι στις συγκεκριμένες περιπτώσεις ήδη υπάρχουν οι υποδομές και έχουν ήδη ληφθεί τα απαραίτητα περιβαλλοντικά, πολεοδομικά, χωρικά κ.α. μέτρα. Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, συντάσσεται από την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» τελική γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό ή μη της υπό κρίση επένδυσης ως στρατηγικής, η οποία μαζί με τον εισηγητικό φάκελο διαβιβάζεται στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (Γ.Γ.Σ.Ι.Ε.).

Άρθρο 18

Διαδικασία Ωρίμασης Επενδυτικών Έργων που υλοποιούνται σε ακίνητα του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται η διαδικασία που ακολουθείται για την αξιοποίηση ακινήτων που ανήκουν στο Δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα από ιδιώτες για την πραγματοποίηση στρατηγικών επενδύσεων. Στην παράγραφο 1

προβλέπεται ότι τα ακίνητα που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3986/2011 (ΦΕΚ Α' 152) και 4389/2016 (ΦΕΚ Α' 94) (ακίνητα που ανήκουν, στο ΤΑΙΠΕΔ ή στο Υπερταμείο αντίστοιχα) εξαιρούνται από την εφαρμογή του παρόντος μέρους Β. Εφόσον κάποιο ΝΠΔΔ (ΟΤΑ Α' ή Β' βαθμού, ΑΕΙ, νοσοκομείο, ασφαλιστικό ταμείο) ή κάποια ΑΕ του Δημοσίου αποφασίσει, ακολουθώντας τη σχετική διαδικασία που κάθε φορά προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις περί δημοσίων συμβάσεων, να αξιοποιήσει στρατηγικά το υπό κρίση ακίνητο, ο νόμος παρέχει τη δυνατότητα στη Δ.Ε.Σ.Ε. να το εντάξει στα ευεργετήματα του παρόντος μέρους Β.

Στις παραγράφους 2 και 3 ορίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος φορέας του Δημοσίου έχει την ευχέρεια να ζητήσει τη συνδρομή της «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» για τη διοργάνωση του δημοσίου ανοιχτού διαγωνισμού σε μία φάση, χωρίς προεπιλογή, προκειμένου να οριστεί ο ιδιώτης που θα αναλάβει τη αξιοποίηση του ακινήτου και την υλοποίηση της επένδυσης. Σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, και εφόσον υπάρχει ειδικά τεκμηριωμένη τεχνική ανάγκη, ο ιδιώτης επενδυτής μπορεί να αναδειχθεί μέσω Διεθνούς Κλειστού Διαγωνισμού ή της Διαδικασίας Ανταγωνιστικού Διαλόγου. Για πρώτη φορά παρέχεται η δυνατότητα και στον ιδιώτη αλλά και στην αναθέτουσα αρχή να μην υπογράψουν την οριστική σύμβαση παρά μόνο εφόσον η Δ.Ε.Σ.Ε. απονείμει τον στρατηγικό χαρακτήρα στην εν λόγω επένδυση. Με τον τρόπο αυτόν κατοχυρώνεται τόσο ο ιδιώτης όσο και το Δημόσιο όσον αφορά την ανάληψη υποχρέωσης υλοποίησης ενός τόσο μεγάλου έργου, το οποίο σε περίπτωση χαρακτηρισμού της επένδυσης ως στρατηγικής θα πραγματοποιηθεί με μέγιστο όφελος και για τις δύο πλευρές τόσο για τον ιδιώτη (φορολογικές ελαφρύνσεις, επιδοτήσεις δαπανών, σύντομες αδειοδοτήσεις κλπ), όσο και για τον δημόσιο φορέα (απόληψη μέγιστης δυνατής ωφέλειας από το τίμημα δημοπράτησης, καθώς και, εμμέσως, μέσω του πολλαπλασιαστικού χαρακτήρα της επένδυσης, με τη δημιουργία πολλαπλών ωφελειών για την τοπική κοινωνία).

Στην παράγραφο 4 διευκρινίζεται ότι εφόσον ολοκληρωθεί η διαγωνιστική διαδικασία και αναδειχθεί ο ιδιώτης που θα αναλάβει την αξιοποίηση του ακινήτου, η «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» προωθεί στη Σ.Ε.Σ.Ε τον επενδυτικό και εισηγητικό φάκελο και εν συνεχεία στη Δ.Ε.Σ.Ε., η οποία αποφασίζει σχετικά με τη σκοπιμότητα χαρακτηρισμού της επενδυτικής πρότασης επί του ακινήτου αυτού ως στρατηγικής.

Περαιτέρω, η παράγραφος 5 ορίζει τις διαδικαστικές/τεχνικές λεπτομέρειες σχετικά με τη διαγωνιστική διαδικασία ανάθεσης που θα προβλέπονται αναλυτικά στις εκδοθεισόμενες ΚΥΑ του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του εκάστοτε αρμοδίου Υπουργού.

Άρθρο 19

Απόφαση Χαρακτηρισμού επένδυσης ως Στρατηγικής

Με την παραγράφους 1 έως 4 περιγράφεται η διαδικασία η οποία ακολουθείται μετά τη διαβίβαση του εισηγητικού φακέλου στη Γ.Γ.Σ.Ι.Ε. από την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου ΑΕ». Η Δ.Ε.Σ.Ε. καλείται να αποφασίσει μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών για τον χαρακτηρισμό ή μη μιας επενδυτικής πρότασης ως στρατηγικής, την υπαγωγή της σε μία από τις κατηγορίες του άρθρου 10 με βάση το προϋπολογισθέν κόστος υλοποίησης ή τις δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης και για τα χορηγούμενα σε αυτήν κίνητρα. Για τον σκοπό αυτό λαμβάνει υπόψη της τον εισηγητικό φάκελο που έχει διαβιβαστεί στη Γ.Γ.Σ.Ι.Ε., την εισήγηση του Προέδρου της, το σύνολο των πληροφοριών και στοιχείων που περιέχει ο επενδυτικός φάκελος, την αξιολόγηση περί πλήρωσης των κριτηρίων του άρθρου 10, αλλά και τον γενικότερο αντίκτυπο που θα έχει η υλοποίηση και λειτουργία της υπό κρίση επένδυσης στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, την αιεφόρο ανάπτυξη καθώς και στοιχεία που αφορούν στον ίδιο τον φορέα της επένδυσης, όπως η προηγούμενη του εμπειρία (track record) σε παρόμοια έργα, η φερεγγυότητά του, ιδίως η χρηματοοικονομική, το μέγεθος και η οικονομική του ευρωστία, η αποδεδειγμένη δυνατότητα πρόσβασής του σε ξένα κεφάλαια προς υποστήριξη της υλοποίησης της επενδυτικής του πρότασης.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η επενδυτική πρόταση από τη στιγμή που θα υποβληθεί στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», δεν μπορεί να μεταβληθεί ουσιωδώς, ως προς τα επιμέρους στοιχεία της και τη συνολική πρόταση. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση που η μεταβολή κάποιου στοιχείου του επενδυτικού φακέλου κρίνεται ως απαραίτητη με αιτιολογημένη απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε. και ύστερα από σχετική γνώμη της Ελληνικής Εταιρείας Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'**Υλοποίηση Επένδυσης****Άρθρο 20****Απόφαση χορήγησης ενισχύσεων**

Στην παράγραφο 1 παρέχεται η νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση της Υπουργικής Απόφασης που θα ορίζει κατά περίπτωση και θα εξειδικεύει τις συγκεκριμένες ενισχύσεις που θα λαμβάνει η εκάστοτε επενδυτική πρόταση, που έχει ήδη χαρακτηριστεί ως στρατηγική επένδυση, καθώς και όλες τις επιμέρους προϋποθέσεις, όρους και διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει ο φορέας της επένδυσης προκειμένου να προσποριστεί τα κατ' αρχήν εγκεκριμένα από τη ΔΕΣΕ κίνητρα. Δεδομένου δε ότι τα κίνητρα που περιγράφονται στο άρθρο 12 (φορολογικές ελαφρύνσεις) και 14 (επιδοτήσεις εργασιακών δαπανών) έχουν τον χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης, κατά την έννοια του ευρωπαϊκού δικαίου, η διαδικασία, οι επιμέρους όροι, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, το ποσοστό και το ανώτατο ποσό της ενίσχυσης για κάθε ενισχυόμενη κατηγορία δαπανών, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια, θα πρέπει να ορίζονται και να είναι σύμφωνοι με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το δίκαιο των κρατικών ενισχύσεων και ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός.

Στη παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου προβλέπεται η έκδοση κανονιστικής απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης όπου ορίζονται οι προδιαγραφές, οι προϋποθέσεις, το είδος και οι όροι και η διαδικασία χορήγησης των ενισχύσεων των άρθρων 12 και 14.

Στη παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου παρέχεται η νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης, οριζόντιας εφαρμογής, η οποία θα ορίζει τις επιμέρους προϋποθέσεις που αφορούν την υλοποίηση της επένδυσης, τις διαδικασίες ελέγχου, πιστοποίησης των πραγματοποιηθεισών δαπανών, ολοκλήρωσης της επένδυσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας, υποβολής αντιρρήσεων από τον φορέα της επένδυσης, καθώς και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας σχετικής με τις διαδικασίες ελέγχου, τροποποίησης και ολοκλήρωσης των στρατηγικών επενδύσεων.

Άρθρο 21**Υποχρεώσεις Φορέα Επένδυσης και Διοίκησης**

Με το άρθρο 21 θεσπίζονται οι βασικές υποχρεώσεις του φορέα της επένδυσης, τις οποίες οφείλει να τηρεί, προκειμένου να μπορεί να κάνει χρήση των ωφελημάτων του νόμου. Ειδικότερα, ο φορέας της επένδυσης οφείλει εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από τη δημοσίευση της οικείας απόφασης της ΔΕΣΕ να καταθέσει στη

Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων (Γ.Δ.Σ.Ε.) τον αδειοδοτικό φάκελο, ο οποίος εν πολλοίς ταυτίζεται με αυτόν που έχει ήδη υποβάλλει στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» και τη Γ.Γ.Σ.Ι.Ε., με την επιφύλαξη όσον επιπλέον στοιχείων και τεκμηρίωσης μπορεί να του έχει ήδη ζητηθεί από την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», από τη Δ.Ε.Σ.Ε. ή από Γ.Δ.Σ.Ε., προκειμένου να εκκινήσει η διαδικασία αδειοδότησης της στρατηγικής επένδυσης. Για την ακρίβεια και την αλήθεια των επιμέρους στοιχείων του επενδυτικού φακέλου που υποβάλλει ο φορέας της επένδυσης ευθύνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1599/1986.

Με την παράγραφο 3 εισάγεται για πρώτη φορά η υποχρέωση σύνταξης Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του φορέα της επένδυσης και του Ελληνικού Δημοσίου σε εξήντα ημέρες μετά την υποβολή του επενδυτικού φακέλου στη Γ.Δ.Σ.Ε., το οποίο περιέχει νομικές δεσμεύσεις και για τα δύο μέρη, όσον αφορά την υλοποίηση της επένδυσης και τους επιμέρους όρους, και ιδίως ως το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα της αδειοδοτικής διαδικασίας και υλοποίησης της επένδυσης, τις αντισταθμιστικές παροχές και τις ειδικότερες υποχρεώσεις του φορέα της επένδυσης, το χρηματοδοτικό σχήμα και την αποδεδειγμένη ικανότητα χρηματοδότησης του έργου ή της επένδυσης, καθώς και τις υποχρεώσεις της Διοίκησης σχετικά με την πρόοδο της αδειοδοτικής διαδικασίας.

Άρθρο 22

Εποπτεία Υλοποίησης Επένδυσης

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου περιγράφεται η διαδικασία και τα αρμόδια όργανα, που είναι υπεύθυνα για την εποπτεία της υλοποίησης των στρατηγικών επενδύσεων. Με την παράγραφο 1 ορίζεται ως αρμόδιο όργανο για την εποπτεία της συνολικής διαδικασίας υλοποίησης των στρατηγικών επενδύσεων η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων.

Με την παράγραφο 2 προβλέπεται η διαδικασία ορισμού ενός ανώτατου υπηρεσιακού στελέχους σε επίπεδο Γενικού Διευθυντή κάθε αρμόδιου φορέα αδειοδότησης, ο οποίος θα επωμίζεται το ρόλο του συντονιστή επί της διαδικασίας αδειοδότησης στον τομέα ευθύνης του. Ως επικεφαλής του άτυπου αυτού συντονιστικού δικτύου ορίζεται ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔΣΕ, ο οποίος δύναται να προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τον καλύτερο δυνατό συντονισμό της αδειοδοτικής διαδικασίας. Η ρύθμιση αυτή αποβλέπει στον βέλτιστο συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με απώτερο σκοπό την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και προθεσμιών, αλλά και την άμεση επίλυση τυχόν προβλημάτων στο ανώτατο δυνατό διοικητικό επίπεδο.

Με την παράγραφο 3 ορίζεται ρητή υποχρέωση των αρμόδιων υπηρεσιών του Δημοσίου να παρέχουν κατ' απόλυτη προτεραιότητα κάθε αναγκαία συνδρομή προς διευκόλυνση της άσκησης των ως άνω αρμοδιοτήτων της Γενικής Διεύθυνσης Στρατηγικών Επενδύσεων.

Με την παράγραφο 4, καθιερώνεται η παρακολούθηση της υλοποίησης της στρατηγικής επένδυσης, σε τεχνικό και χρηματοοικονομικό επίπεδο, από ανεξάρτητες, εξειδικευμένες στον τομέα εταιρίες ή ιδιώτες που θα περιλαμβάνονται σε ειδικό Μητρώο που θα τηρείται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης («Μητρώο Ανεξάρτητων Ελεγκτών για την Παρακολούθηση της Υλοποίησης των Στρατηγικών Επενδύσεων»). Οι εξειδικευμένοι ελεγκτές επιλέγονται κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης, η οποία αναρτάται διαδικτυακά στον ιστότοπο του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Όλες οι επιμέρους λεπτομέρειες και κάθε θέμα σχετικό με τους ανεξάρτητους Ελεγκτές ορίζονται με Υπουργική Απόφαση.

Άρθρο 23

Μη Τήρηση Όρων Επένδυσης/Κυρώσεις

Στο παρόν άρθρο προβλέπονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται στον φορέα της επένδυσης, σε δύο περιπτώσεις: πρώτον, στην περίπτωση που έλαβε φορολογικά κίνητρα ή κίνητρα επιδοτήσεως δαπανών (του άρθρου 12 και 14, αντιστοίχως), και δεν τήρησε τους όρους και τις διατυπώσεις που του επιβλήθηκαν, με την ΥΑ που προβλέπεται στο άρθρο 20 παρ. 1, και, δεύτερον, στην περίπτωση που ο φορέας της επένδυσης παραβίασε κάποιον από τους όρους ή τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο Μνημόνιο Συνεργασίας του άρθρου 21 παρ. 3.

Οι επιβαλλόμενες κυρώσεις ποικίλλουν ανάλογα με το είδος της παράβασης και είναι οι εξής:

Α. οριστικός αποχαρακτηρισμός της επένδυσης, για την περίπτωση που ο φορέας δεν τήρησε τα ποσοτικά κατώφλια προϋπολογισμού του επενδυτικού του σχεδίου ή/και των δημιουργούμενων θέσεων ΕΜΕ της κατηγορίας στρατηγικής επένδυσης στην οποία εντάχθηκε (παράγραφος 2 του άρθρου 10), με βάση τον επενδυτικό φάκελο που κατέθεσε σύμφωνα με τους όρους των άρθρων 16 και 21 παρ. 2, καθώς και στην περίπτωση που δεν υπέβαλε στην ΓΔΣΕ τον φάκελο αδειοδότησης του άρθρου 21 παρ. 2, εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση της εγκριτικής απόφασης στο.

Περαιτέρω, στις υπόλοιπες περιπτώσεις, οι κυρώσεις ποικίλλουν ανάλογα με το χορηγηθέν στον φορέα κίνητρο, και συγκεκριμένα:

Β. Επιβάλλεται πρόστιμο κατ' αποκοπήν στον φορέα της επένδυσης τουλάχιστον ίσο με το 0,05% και έως το 5% του συνολικού κόστους της επένδυσης σε περίπτωση που έγινε χρήση των κινήτρων του άρθρου 11.

Γ. α) Σε περίπτωση χρήσης του κινήτρου της παρ 1 του άρθρου 12, επιβάλλεται η άρση της σταθεροποίησης του φορολογικού συντελεστή και κατ' επέκταση η αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές.

β) Σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων της απαλλαγής φόρου εισοδήματος, επιβάλλεται η άρση της απαλλαγής φόρου εισοδήματος και κατ' επέκταση η αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές.

γ) Σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων της περ. β' της παραγράφου 2 του άρθρου 12, επιβάλλεται η άρση της δυνατότητας κατ' εξαίρεση απόσβεσης και κατ' επέκταση η αναβίωση από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης έγκρισης της επένδυσης των φορολογικών απαιτήσεων του Δημοσίου έναντι του φορέα επένδυσης με βάση τους κατ' έτος ισχύοντες συντελεστές.

Δ. Σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων της ταχείας αδειοδότησης και σε περίπτωση παραβίασης των όρων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας επιβάλλεται ο διπλασιασμός των προβλεπόμενων από την κείμενη νομοθεσία παραβόλων για την έκδοση των σχετικών αδειών.

Ε. Σε περίπτωση χρήσης των κινήτρων του άρθρου 14, επιβάλλεται μερική ή ολική ανάκληση των σχετικών ενισχύσεων και επιστροφή τυχόν καταβληθέντων ποσών ανάλογα με τη βαρύτητα της παραβιαζόμενης υποχρέωσης.

Σε περίπτωση μη ορθής τήρησης των όρων άσκησης της οικονομικής δραστηριότητας της επένδυσης, οι τυχόν κυρώσεις επιβάλλονται από την Αρχή η οποία εξέδωσε την εκάστοτε άδεια, έγκριση, γνωμοδότηση ή πιστοποιητικό ή στην οποία υποβλήθηκε η σχετική γνωστοποίηση του άρθρου 5 του ν. 4442/2016,.

Τέλος, επιβάλλονται διαζευκτικά ή σωρευτικά οι κυρώσεις του οριστικού αποχαρακτηρισμού, της ανάκλησης εγκεκριμένων κινήτρων ή/και της επιβολή προστίμων σε περίπτωση που το ή τα φυσικά πρόσωπα που βρίσκονται πίσω από τον φορέα της επένδυσης, που αποτελούν δηλαδή τον οικονομικό φορέα της, έχουν τελεσίδικα καταδικαστεί για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, κατά τις διατάξεις του νόμου 4557/2018 (Α' 139 2018), ή εφόσον αποδειχθεί με τελεσίδικη απόφαση ότι το συγκεκριμένο επενδυτικό έργο χρηματοδοτήθηκε από κεφάλαια τα οποία προέρχονται από εγκληματική δραστηριότητα, κατά τις διατάξεις του νόμου 4557/2018 (Α' 139 2018). Στις περιπτώσεις αυτές, η Δ.Ε.Σ.Ε. αποφασίζει αιτιολογημένα, κατόπιν σχετικής εισήγησης του Γενικού Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, για την επιβολή της σχετικής κύρωσης.

Άρθρο 24

Αξιολόγηση επιπτώσεων των κινήτρων

Με το άρθρο 24 καθιερώνεται η δέσμια αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με την αρχή της διαφάνειας, να υποβάλει στη Βουλή των Ελλήνων έκθεση ανά δυο έτη, στην οποία αναφέρονται μεταξύ άλλων οι πόροι που διατέθηκαν, οι επενδύσεις που ενισχύθηκαν και οι θέσεις εργασίας που

δημιουργήθηκαν κατά κλάδο και περιφέρεια, καθώς και οι εκτιμώμενες επιπτώσεις των ενισχύσεων του παρόντος μέρους Β στην ανάπτυξη της χώρας. Η ρύθμιση αυτή έχει ως στόχο να καθιερωθεί ο τακτικός έλεγχος από τη Βουλή των Ελλήνων της αποτελεσματικότητας και των δυνατοτήτων του νόμου αυτού επί τη βάση συγκεκριμένων παραμέτρων και στοιχείων, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα της ευρύτερης δυνατής κοινοβουλευτικής συναίνεσης για την πραγματοποίηση ενδεχόμενων βελτιώσεων και την αναίρεση πιθανών αστοχιών του νόμου σε τακτική διετή βάση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Επίλυση Διαφορών επί Στρατηγικών Επενδύσεων

Άρθρο 25

Διαιτητική Επίλυση Διαφορών

Με το παρόν άρθρο εισάγεται η δυνατότητα επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από την ερμηνεία και την εφαρμογή του Μνημονίου Συνεργασίας του άρθρου 21 παρ. 3 με τον θεσμό της διαιτησίας. Συγκεκριμένα, κάθε διαφορά που απορρέει από ή σχετίζεται με το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του φορέα επένδυσης και του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένου και κάθε ζητήματος σχετικού με το κύρος ή την καταγγελία αυτού, μπορεί, με συμφωνία των μερών, να παραπέμπεται και να επιλύεται οριστικώς με διαιτησία, που διεξάγεται σύμφωνα με τον «Κανονισμό Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» με το νέο άρθρο 1, παράγραφος 4, όπως υιοθετήθηκε το 2013 (UNCITRAL Arbitration Rules with new article 1 par. 4, as adopted in 2013, Rules on Transparency in Treaty based Investor-State Arbitration) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL).

Στο άρθρο αυτό, επίσης, ρυθμίζεται η σύνθεση του Διαιτητικού Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται της διαφοράς, ο τόπος διεξαγωγής της διαιτησίας, η γλώσσα, η εκτελεστότητα της εκδοθησομένης απόφασης. Κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται από το Μνημόνιο Συνεργασίας ή τις διατάξεις του «Κανονισμού Διαφάνειας στις δυνάμει Συνθήκης Διαιτησίες Επενδυτών-Κρατών» ρυθμίζεται σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις σχετικά με τις διαιτησίες του δημοσίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'**Τελικές Διατάξεις****Άρθρο 26****Υποβολή αιτήσεων στον ν. 3894/2010**

Με το άρθρο αυτό τίθεται ως χρονικό όριο για τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων ένταξης στο προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο για τις στρατηγικές επενδύσεις, όπως αυτό περιγράφεται στο νόμο 3894/2010 (Α' 204), η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος μέρους Β (ένας μήνας μετά τη δημοσίευση στο ΦΕΚ του παρόντος). Αυτή η δυνατότητα δίδεται για λόγους ασφαλείας δικαίου και κατοχύρωσης των επενδυτών, οι οποίοι είναι εξοικειωμένοι με ένα συγκεκριμένο καθεστώς. Μετά την ημερομηνία αυτή, οι αιτήσεις που θα υποβάλλονται προς την «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.» θα αφορούν αποκλειστικά την υπαγωγή στις διατάξεις του μέρους Β παρόντος.

Άρθρο 27**Μεταβατικές Διατάξεις**

Με το παρόν άρθρο, δίδεται η δυνατότητα στους φορείς επενδυτικών έργων οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση υπαγωγής στις διατάξεις του νόμου 3894/2010 (Α' 204), και επί των οποίων δεν έχει ακόμα αποφανθεί οριστικά η ΔΕΣΕ κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, να υπαχθούν στον παρόντα νόμο, εφόσον το επιθυμούν.

Άρθρο 28**Καταληκτική Προθεσμία Υποβολής Αιτήσεων στον παρόντα νόμο**

Με το άρθρο αυτό ορίζεται ως καταληκτική προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων για την υπαγωγή επενδύσεων στις διατάξεις του μέρους Β του παρόντος η 31η Δεκεμβρίου 2023.

Άρθρο 29

Λοιπές Διατάξεις

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ορίζεται ότι για τις εμβληματικές επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού που πραγματοποιούνται στη βιομηχανία και λαμβάνουν τον χαρακτήρα της στρατηγικής επένδυσης, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος, επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, η επέμβαση σε δασικές εκτάσεις, και δημόσιες εκτάσεις σε χορτολιβαδικές, βραχώδεις, πετρώδεις εκτάσεις σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές και ελλείπει αυτών σε δάση, προς τον σκοπό και μόνο της επεκτάσεως ή του εκσυγχρονισμού μιας ήδη υπάρχουσας εγκατάστασής τους, με την προϋπόθεση ότι η επέμβαση αυτή δεν υπερβαίνει το 10% της συνολικής έκτασης της υφιστάμενης βιομηχανικής εγκατάστασης. Στις περιπτώσεις αυτές ισχύουν κανονικά οι προβλέψεις του άρθρου 45 του δασικού νόμου. Περαιτέρω, για τις επενδύσεις της αυτής κατηγορίας, προβλέπεται ότι η πράξη επικύρωσης της οριοθέτησης (συνολικής ή τμηματικής), επανοριοθέτησης ή διευθέτησης των υδατορεμάτων γίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, έπειτα από εισήγηση από την Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ν. 4258/2014. Τα άρθρα 3 και επόμενα του ν. 4258/2014 εφαρμόζονται αναλόγως.

ΜΕΡΟΣ Γ' Κεφάλαιο Α'

Ι. Επί του συνόλου

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις που αφορούν στις παρ. 7 έως 11 του άρθρου 31 του ν. 3784/2009, σχετικά με την υποχρέωση εγκατάστασης συστημάτων εισροών εκροών στην εφοδιαστική αλυσίδα υγρών καυσίμων, έχουν ως πρωταρχικό σκοπό την κωδικοποίηση και συμπλήρωση των ρυθμίσεων, δεδομένου ότι οι διατάξεις για τα συστήματα εισροών-εκροών θεσπίστηκαν σταδιακά και αποσπασματικά και δεν επιτράπη η ενιαία ρύθμιση όλων των θεμάτων που άπτονται των εν λόγω συστημάτων, με αποτέλεσμα να υπάρχουν κενά και ασάφειες στην ισχύουσα νομοθεσία, που δημιουργούν προβλήματα και σύγχυση, τόσο στους διοικουμένους που καλούνται να εφαρμόσουν τη σχετική νομοθεσία, όσο και στις αρχές/υπηρεσίες που καλούνται να ελέγξουν την εφαρμογή της.

Ειδικότερα, προβλήματα εντοπίζονται ως προς :

α. Το πεδίο εφαρμογής

Ενώ η παράγραφος 7 του άρθρου 31 (που θεσπίστηκε το 2009) ορίζει ότι υποχρεωμένοι να εγκαταστήσουν σύστημα εισροών-εκροών είναι οι κάτοχοι άδειας λιανικής εμπορίας δηλ. τόσο τα πρατήρια υγρών καυσίμων, όσο και οι πωλητές πετρελαίου θέρμανσης, στη συνέχεια αναφέρεται αποκλειστικά και μόνο στα πρατήρια για τα οποία -και μόνο- εκδόθηκαν σχετικές κανονιστικές διατάξεις.

Η υποχρέωση εγκατάστασης συστημάτων εισροών-εκροών στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης τέθηκε στην ουσία τέσσερα χρόνια αργότερα, ως παρ. 10 του άρθρου 31 του ν. 3784/2009, με το άρθρο 31 του ν. 4177/2013 (Α' 173).

Όσον αφορά τις ελεύθερες εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών, οι υπόχρεοι καθορίζονται με τρόπο γενικό και αόριστο και μάλιστα με ορολογία που δεν απαντάται στην ισχύουσα νομοθεσία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ότι σε καμία διάταξη της νομοθεσίας μας δεν ορίζεται ούτε η έννοια της ελεύθερης εγκατάστασης ούτε η έννοια των ιδιωτικών πρατηρίων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

Όσον αφορά δε τα χημικά προϊόντα που προσμιγνύονται με υγρά καύσιμα επειδή αυτά αναφέρονται ενδεικτικά (μεθανόλη, τολουόλιο, διαλύτες κ.λ.π.), καθίσταται όχι μόνο γενικό και αόριστο το υποκείμενο και το αντικείμενο της ρύθμισης, αλλά και τεράστιο το εύρος αυτής.

Λόγω των παραπάνω δημιουργείται σύγχυση ως προς τα υποκείμενα και σε ορισμένες περιπτώσεις και ως προς το αντικείμενο ρύθμισης της παραγράφου 10 του άρθρου 31 του ν.3784/2009.

Παράλληλα, κρίθηκε αναγκαία η παρακολούθηση όλων των ειδών καυσίμων, πέραν των υγρών (π.χ. υγραέριο, πεπιεσμένο φυσικό αέριο κλπ), οπότε και επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής έτσι ώστε να καλύπτονται όλα τα καύσιμα.

β. Τον καθορισμό και την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων

Το γεγονός ότι η ισχύουσα παράγραφος 8^α του άρθρου 31 του ν. 3784/2009 δεν προβλέπει την επιβολή διοικητικών κυρώσεων αλλά τον καθορισμό των διοικητικών κυρώσεων - που θα επιβληθούν - με Υπουργική Απόφαση, αναστέλλει την επιβολή κυρώσεων μέχρι την έκδοση της σχετικής Απόφασης, καθώς επίσης δεν καθορίζονται τα όργανα επιβολής των κυρώσεων.

Μέχρι σήμερα έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. Φ2-1871/2013 (Β'2173) κ.υ.α., των Υπ. Οικονομίας & Ανάπτυξης και Υποδομών & Μεταφορών, όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. Φ2-518/2014 (Β' 575) κ.υ.α., με την οποία καθορίζονται οι κυρώσεις που επιβάλλονται στα πρατήρια υγρών καυσίμων, για παραβάσεις που αφορούν τα συστήματα εισροών-εκροών και η ΠΟΛ 1206/2013 (Β'2237) με την οποία καθορίζονται οι σχετικές κυρώσεις που επιβάλλονται αναλογικά και στους πωλητές πετρελαίου θέρμανσης.

γ. Τις ελεγκτικές υπηρεσίες και την έκταση του διενεργούμενου ελέγχου

Δεν υπάρχει καμία αναφορά στο ισχύον άρθρο 31 του ν. 3784/2009 ούτε στις αρχές που είναι αρμόδιες να ελέγχουν την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν τα ολοκληρωμένα συστήματα παρακολούθησης και ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών ή/και εκροών ούτε στην έκταση του διενεργούμενου από αυτές ελέγχου. Μέχρι σήμερα, η μόνη αναφορά σε ελεγκτικές αρχές είναι στην υπ' αριθμ. Φ2-1871/2013 (Β'2173) κ.υ.α., όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. Φ2-518/2014 (Β' 575) κ.υ.α., με την οποία καθορίζονται οι ελεγκτικές αρχές για τα πρατήρια υγρών καυσίμων και κατ' αναλογία, σύμφωνα με την ΠΟΛ 1206/2013 (Β'2237), για τις εγκαταστάσεις πωλητών πετρελαίου θέρμανσης. Επίσης στις ως άνω κ.υ.α. προβλέφθηκε τα πρόστιμα για παραβάσεις του συστήματος εισροών εκροών στα

πρατήρια υγρών καυσίμων και στις εγκαταστάσεις πωλητών πετρελαίου θέρμανσης να επιβάλλονται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο. Στις προτεινόμενες διατάξεις, αφενός καθορίζονται σαφώς οι αρμόδιες υπηρεσίες για τη διενέργεια των ελέγχων, αφετέρου καθορίζεται ως αρμόδια αρχή για την επιβολή των κυρώσεων η οικεία Τελωνειακή υπηρεσία, ανεξαρτήτως από ποια υπηρεσία διενεργήθηκε ο έλεγχος, προκειμένου να εξετάζονται με ενιαίο τρόπο οι υποθέσεις και να παρακολουθούνται από μία αρχή οι κυρώσεις και οι τυχόν υποτροπές.

δ. Την προστασία των διοικουμένων

Δεν υπάρχει καμία ειδική αναφορά στο ισχύον άρθρο 31 του ν. 3784/2009 ως προς τις διοικητικές διαδικασίες και τη δυνατότητα προσφυγής των διοικουμένων κατά των αποφάσεων επιβολής κυρώσεων εις βάρος τους. Με την υπ' αριθμ. Φ2-1871/2013 (Β'2173) κ.υ.α., όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. Φ2-518/2014 (Β' 575) κ.υ.α., προβλέφθηκε η ενδικοφανής προσφυγή στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης για όλες τις κυρώσεις που επιβάλλονται από κάθε αρμόδια ελεγκτική υπηρεσία της χώρας, για τις περιπτώσεις παραβάσεων του συστήματος εισροών εκροών στα πρατήρια υγρών καυσίμων και στις εγκαταστάσεις πωλητών πετρελαίου θέρμανσης. Στις προτεινόμενες διατάξεις προβλέπεται η διοικητική προστασία των διοικουμένων, για όλες τις περιπτώσεις παραβάσεων των συστημάτων εισροών εκροών ανεξαρτήτως είδους εγκατάστασης, απευθείας στο Διοικητικό Πρωτοδικείο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Με την άσκηση της προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού 50% του διοικητικού προστίμου, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο 50%.

II. Επί των παραγράφων του άρθρου 30

Με τις διατάξεις του άρθρου 30 τροποποιούνται οι παρ. 7 έως 11 του ν.3784/2009 και εισάγονται νέες παρ. 12 έως 13. Συγκεκριμένα,

Στην παρ. 7 αναφέρονται αναλυτικά οι εγκαταστάσεις στις οποίες είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση ολοκληρωμένων συστημάτων παρακολούθησης και ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών ή/και εκροών για όλα τα είδη καυσίμων και ορίζεται η έννοια της ελεύθερης εγκατάστασης. Έτσι το πεδίο εφαρμογής του νόμου καθίσταται απόλυτα ξεκάθαρο και σαφές σε αρχές και διοικουμένους.

Στην παρ. 8 προβλέπεται η έκδοση Κ.Υ.Α. που θα ρυθμίζουν, ανά κατηγορία υπόχρεων, διαδικασίες, τεχνικές προδιαγραφές, όρους και προϋποθέσεις της εγκατάστασης των συστημάτων παρακολούθησης και ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων, των φορολογικών ηλεκτρονικών μηχανισμών, της ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών ή/και εκροών, πιστοποίηση συστημάτων, χρονοδιάγραμμα κ.λ.π. με ειδική πρόβλεψη για τις εγκαταστάσεις των ενόπλων δυνάμεων, λόγω ειδικότερων περιορισμών της κείμενης νομοθεσίας.

Στην παρ. 9 καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τα ολοκληρωμένα συστήματα παρακολούθησης και

ηλεκτρονικής μετάδοσης δεδομένων εισροών ή/και εκροών και την τυχόν σύνδεσή τους με φορολογικό ηλεκτρονικό μηχανισμό. Προβλέπεται ρητά η δυνατότητα συγκρότησης μικτών κλιμακίων ελέγχου των αρμόδιων ελεγκτικών υπηρεσιών για, κατά περίπτωση και λόγω αρμοδιότητας, από κοινού έλεγχο εγκαταστάσεων. Σημειώνεται ότι για παραβάσεις που έχουν σημειωθεί από κάθε είδους ελεγκτική υπηρεσία, δίνεται η αρμοδιότητα στην κατά τόπο Τελωνειακή αρχή να εκδίδει τις πράξεις επιβολής προστίμων. Άρα μία αρχή είναι αρμόδια για την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων, τις οποίες εισηγούνται όλες οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές. Επίσης δίνεται η αρμοδιότητα στην αρχή που διενεργεί τον επιτόπιο έλεγχο να σφραγίζει προσωρινά την εγκατάσταση, ενώ η αδειοδοτούσα είναι αρμόδια για την έκδοση απόφασης αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας ή έκδοση απόφασης παύσης λειτουργίας της εγκατάστασης.

Με την παρ. 10 καθορίζεται το εύρος των διοικητικών προστίμων για παραβάσεις των συστημάτων παρακολούθησης εισροών εκροών, ενώ καθορίζεται ειδικότερα το εύρος των προστίμων α) σε περίπτωση μη εγκατάστασης των ως άνω συστημάτων, β) σε περίπτωση μη πλήρωσης των όρων εγκατάστασης, γ) σε περίπτωση κατάθεσης ψευδούς δήλωσης από τον εγκαταστάτη εισροών εκροών ή τον υλοποιητή λογισμικού, δ) σε περίπτωση εγκατάστασης εξοπλισμού με πλαστά ή παραποιημένα πιστοποιητικά, ε) σε περίπτωση παρέμβασης σε μηχανικά/ηλεκτρονικά μέρη και λογισμικό και στ) στην περίπτωση διακίνησης καυσίμων εκτός του εγκατεστημένου συστήματος. Επίσης προβλέπεται διπλασιασμός του προστίμου σε περίπτωση υποτροπής εντός τριετίας, ενώ προβλέπεται και η πληρωμή των προστίμων και από όποιον συμπράττει σε εξαιρετικά σοβαρές παραβάσεις της νομοθεσίας. Επίσης, σε σοβαρές περιπτώσεις παραβάσεων, ή σε περίπτωση υποτροπής, προβλέπεται η αναστολή της λειτουργίας της εγκατάστασης ή η παύση λειτουργίας της για διάστημα από ένα μήνα έως ένα έτος, με ταυτόχρονη ανάρτηση σχετικής πινακίδας στο χώρο της εγκατάστασης, καθώς και οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της εγκατάστασης. Την οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας ακολουθεί η σφράγιση των εγκαταστάσεων, με την υποχρέωση του εκμεταλλευτή, σε περιπτώσεις παραποίησης ή αλλοίωσης των συστημάτων εισροών εκροών, να απομακρύνει με δικά του έξοδα τυχόν εξοπλισμό και υποδομές που συμμετείχαν στην παραποίηση ή αλλοίωση.

Στην παρ. 11 καθορίζονται οι περιπτώσεις επιβολής ποινικών κυρώσεων.

Με την παρ. 12 προβλέπεται η διασύνδεση των συναρμόδιων υπηρεσιών με τις βάσεις δεδομένων για τα ολοκληρωμένα συστήματα εισροών-εκροών, ενώ προβλέπεται η έκδοση κ.υ.α. για τον καθορισμό σχετικών λεπτομερειών.

Τέλος, με την παρ. 13, εισάγεται νέα ρύθμιση με την υποχρέωση ογκομέτρησης των δεξαμενών βυτιοφόρων μεταφοράς υγρών καυσίμων, από διαπιστευμένα, σε κατάλληλο πεδίο διαπίστευσης, ή από αμοιβαία αναγνωρισμένα εργαστήρια. Η νέα αυτή ρύθμιση μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή χωρίς να απαιτείται προηγουμένως η έκδοση άλλης κανονιστικής πράξης, ενώ δίνεται η αρμοδιότητα στους συναρμόδιους υπουργούς να καθορίζουν περαιτέρω λεπτομέρειες με κ.υ.α. Επί του παρόντος βρίσκεται σε ισχύ το άρθρο 98 της υπ' αριθμ. 91354/2017 «Κωδικοποίηση Κανόνων ΔΙΕΠΠΥ» απόφασης του Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης, (Β' 2983), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 109034/2018 υ.α. (Β' 4913), στο οποίο

προβλέπεται ότι όλα ανεξαιρέτως τα βυτιοφόρα αυτοκίνητα μεταφοράς και διανομής υγρών καυσίμων, για τη μέτρηση του όγκου των μεταφερόμενων καυσίμων πρέπει να είναι εξοπλισμένα με μετρικούς κανόνες (βέργες) και ογκομετρικό πίνακα όλων των δεξαμενών τους. Παράλληλα είναι σε ισχύ η υπ' αριθμ. Τ.3200/25/30-5-1968 Α.Υ.Ο. «περί τρόπου συστάσεως Επιτροπών, δια την ογκομέτρηση δεξαμενών αποταμιεύσεως υγρών καυσίμων κλπ και εξουσιοδοτήσεως των Τελωνειακών δια τη συγκρότησιν αυτών», όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. Τ.1259/32/18-4-1979 ΑΥΟ, που προβλέπει την ογκομέτρηση από τελωνειακή επιτροπή μόνο των βυτιοφόρων που μεταφέρουν υποκείμενα σε δασμούς και λοιπούς φόρους υγρά καύσιμα κλπ.

Με τη νέα ρύθμιση καλύπτεται η ανάγκη ογκομέτρησης των δεξαμενών βυτιοφόρων υγρών καυσίμων, με σύγχρονο τρόπο, που παρέχει ακρίβεια και ιχνηλασιμότητα, ανεξάρτητα με το τελωνειακό ή φορολογικό καθεστώς στο οποίο υπόκεινται τα διακινούμενα καύσιμα.

Επιπλέον, στο άρθρο 31, προβλέπονται μεταβατικές διατάξεις, τόσο ως προς την ισχύ των υφιστάμενων κανονιστικών πράξεων, όσο και ως προς το χρόνο εφαρμογής των απαιτήσεων περί ογκομέτρησης των δεξαμενών των βυτιοφόρων, προκειμένου να υπάρχει ικανός χρόνος για τη σταδιακή προσαρμογή της αγοράς στις νέες ρυθμίσεις.

Κεφάλαιο Β

Άρθρο 32

Αντιστοίχιση υφιστάμενων αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις διατάξεων που αφορούν την αντιστοίχιση των υφιστάμενων αδειών τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων έχουν ως πρωταρχικό σκοπό την οριστική και ομαλή μετάπτωση από το παλαιό στο νέο θεσμικό πλαίσιο.

Γενικός στόχος των τροποποιήσεων είναι:

Η δυνατότητα ένταξης του συνόλου των ασκούντων τις τεχνικές επαγγελματικές δραστηριότητες στις διατάξεις του νόμου, ώστε αφενός όλοι οι ασκούντες να ενταχθούν εν τέλει σε ένα κοινό πλαίσιο προϋποθέσεων και υποχρεώσεων για την άσκηση των τεχνικών δραστηριοτήτων και αφετέρου να δημιουργηθεί μια πλήρως λειτουργούσα αγορά με την αποφυγή της παράνομης εργασίας.

Με τις διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 4 του ν.3982/2011 (Α'143), προβλέπεται ότι με προεδρικά διατάγματα καθορίζονται αφενός οι όροι και οι προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων και αφετέρου η αντικατάσταση των υφιστάμενων αδειών με τις νέες επαγγελματικές άδειες.

Σε ειδικότερο άρθρο εκάστου εκ των προεδρικών διαταγμάτων (άρθρο 9 του π.δ 112/12, άρθρο 10 του π.δ. 113/12, άρθρο 9 του π.δ. 114/12, άρθρο 13 και 21 του π.δ. 115/12 και άρθρο 9 του π.δ. 1/13), προβλέφθηκε η δυνατότητα αντικατάστασης των υφιστάμενων αδειών αόριστης ισχύος εντός ορισμένης προθεσμίας από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 13 και 15 του

ν.3982/2011 που αφορά σε παράβολα, με υποβολή εμπρόθεσμης αίτησης και παραβόλων και συγκεκριμένα προβλέφθηκε προθεσμία δύο ετών.

Σύμφωνα με το άρθρο 112 του ν.4314/2014 (Α'265), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4403/2016 (Α'125) δόθηκαν εκ νέου παρατάσεις της προβλεπόμενης προθεσμίας και με το άρθρο 105 του ν. 4485/2017 (Α'114) ορίστηκε ως καταληκτική προθεσμία για την αντικατάσταση των αδειών η 31.12.2018- κοινή για όλες τις επαγγελματικές τεχνικές δραστηριότητες.

Λόγω, αφενός της ύπαρξης ενδιαφερομένων που δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αντικατάστασης των παλαιών αδειών με τις νέες άδειες, καθώς δεν υφίστατο προθεσμία για τις περιπτώσεις παλαιών αδειών, των οποίων είχε παρέλθει η ημερομηνία θεώρησης και αφετέρου για λόγους λειτουργικότητας, δεδομένου ότι στο νέο νομοθετικό πλαίσιο δεν προβλέπεται διαδικασία για τις περιπτώσεις αδειών παλαιότερου θεσμικού πλαισίου αόριστης ισχύος που δεν έχουν αντιστοιχηθεί, προτείνονται:

- διατάξεις ώστε να υπάρχει δυνατότητα αντιστοίχισης αδειών του προϊσχύοντος πλαισίου με τις άδειες που προβλέπονται από τα π.δ. που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του ν.3982/2011, χωρίς χρονικό περιορισμό.
- διατάξεις για την απαγόρευση άσκησης των δραστηριοτήτων από κατόχους μη αντικατασταθεισών αδειών.

Άρθρο 33

Τροποποιήσεις ν. 4412/2016 (Α' 147)

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επέρχονται περαιτέρω τροποποιήσεις στο ν. 4412/2016 (Α' 147). Συγκεκριμένα:

Με την παρ. 1 επέρχονται διορθώσεις στο άρθρο 86 και αποσαφηνίζονται ζητήματα ως προς τον τρόπο υπολογισμού της πλέον συμφέρουσας από οικονομικής άποψης προσφοράς σε περιπτώσεις συμβάσεων παροχής υπηρεσιών ή προμηθειών. Με τις αλλαγές καθίσταται πιο σαφής ο τρόπος βαθμολόγησης των προσφορών και διασαφηνίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 90 παρ. 4 του ν. 4412/2016 καθώς και το τυποποιημένο έντυπο 2 Παραρτήματος II (Προκήρυξη σύμβασης), παρ. II.2.5 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1986 της Επιτροπής (L 296), παρέχεται η δυνατότητα στάθμισης/ βαρύτητας μεταξύ τεχνικής (κριτηρίων ποιότητας)- οικονομικής προσφοράς (τιμής-κόστους).

Με την παρ. 2 επέρχονται μεταβολές στο άρθρο 95 και συγκεκριμένα παρέχεται η δυνατότητα υποβολής οικονομικών προσφορών και με άλλον τρόπο, πλην του ποσοστού έκπτωσης, σε περίπτωση που η φύση της δημοπρατούμενης σύμβασης το επιτρέπει, ενώ παράλληλα προβλέπεται για την προμήθεια ειδών με τιμές αναφοράς η αναπροσαρμογή της τιμής κατά την εκτέλεση της σύμβασης, με βάση την εκάστοτε ισχύουσα τιμή αναφοράς.

Με την παρ. 3 τροποποιείται το άρθρο 96, με στόχο να αποφευχθούν φαινόμενα εκ παραδρομής παράλειψης της αναθέτουσας αρχής να ζητήσει την παράταση των προσφορών, παρέχοντας το δικαίωμα εκ των υστέρων αιτήματος για την παράταση των προσφορών, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος. Με τον τρόπο αυτό

διασφαλίζεται ότι δε θα ματαιώνονται άσκοπα διαδικασίες με μόνο λόγο την παράλειψη αιτήματος ανανέωσης προσφορών.

Με την παρ. 4 αποσαφηνίζεται ότι οι αποφάσεις της αναθέτουσας αρχής που ολοκληρώνουν κάποιο στάδιο της διαδικασίας συνοδεύονται με τα αντίστοιχα Πρακτικά, ώστε οι διαγωνιζόμενοι να λαμβάνουν εγκαίρως πλήρη γνώση της αιτιολογίας της πράξης και να μπορούν να ασκούν τα έννομα δικαιώματά τους κατά αυτής (Απόφαση ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019, C-54/2018, Cooperativa Animazione Valdocco Soc. coop. soc. Impresa Sociale Onlus). Η ρύθμιση της περ. β' της παραγράφου 4 αφορά σε διαγωνισμούς όπου προσφορά έχει υποβάλλει εξαρχής μόνο ένας υποψήφιος οικονομικός φορέας προκειμένου να μη δημιουργούνται καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, καθώς σε πολλές περιπτώσεις π.χ. όπου αποφαινόμενο όργανο είναι η Οικονομική Επιτροπή σε Περιφέρειες ή η Σύγκλητος σε Πανεπιστήμια, το όργανο αυτό συνεδριάζει μια φορά το μήνα. Γίνεται συνεπώς ανάλογη ρύθμιση με τους διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης μόνο βάσει τιμής, με σκοπό την επιτάχυνση της όλης διαδικασίας. Επομένως και για τις συμβάσεις με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει του κόστους, και ανεξαρτήτως ποσού και διαδικασίας, θα εκδίδεται μία απόφαση επικύρωσης όλων των σταδίων της ανοιχτής διαδικασίας και του δευτέρου σταδίου στην περίπτωση κλειστής διαδικασίας, ή ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση.

Με την παρ. 5 προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης ειδικής επιτροπής για την παρακολούθηση της εγγυημένης λειτουργίας ενός προϊόντος. Η αποσύνδεση από την επιτροπή παραλαβής κρίνεται σκόπιμη, αφού μετά τη λήξη της σύμβασης αποτελεί διοικητικό βάρος η παρακολούθηση της εγγυημένης λειτουργίας από μία επιτροπή στην οποία ενδεχομένως να συμμετέχουν και μέλη από άλλους δημόσιους φορείς, τη στιγμή που η υπηρεσία που κάνει χρήση των αγαθών μπορεί πιο εύκολα να παρακολουθεί τη λειτουργία των προϊόντων.

Με την παρ. 6 προβλέπεται η δυνατότητα σύστασης ειδικής επιτροπής για την παραλαβή συμβάσεων γενικών υπηρεσιών, κάτι το οποίο κρίνεται σκόπιμο ιδίως για φορείς που η δομή τους είναι τέτοια που δεν επιτρέπει την παρακολούθηση σύμβασης από οργανικές μονάδες.

Με την παρ. 7 διευρύνεται σημαντικά η δυνατότητα υλοποίησης υπηρεσιών σε φορείς αναθέτουσες αρχές που δε-διαθέτουν ικανό αριθμό ή τις κατάλληλες ειδικότητες για τη συγκρότηση επιτροπών διαγωνισμού ή γενικότερα τη διεξαγωγή διαγωνισμών υπηρεσιών. Η διάταξη αυτή αφορά κυρίως ΝΠΔΔ περιορισμένης δυναμικότητας π.χ. Επιμελητήρια, που συχνά καλούνται να επιλύσουν σημαντικά προβλήματα τοπικής ή γενικής σημασίας και δεν διαθέτουν το κατάλληλο ή/και επαρκές προσωπικό. Η διάταξη αυτή θα δημιουργήσει τη δυνατότητα υλοποίησης εγκεκριμένων συμβάσεων υπηρεσιών, επισπεύδοντας δραστικά το χρόνο που απαιτείται για την εξέλιξη και υλοποίηση της διαγωνιστικής διαδικασίας.

Με τη παρ. 8, βάσει του άρθρου 41 του ν 4412/2016, η Ε.Κ.Α.Π.Υ. συνιστά μια από τις τρεις εθνικές κεντρικές αρχές αγορών, συνεπώς σε θέματα πιστοποίησης προσωπικού προμηθειών και πιστοποίησης αναθετουσών αρχών για τη διαχείριση προμηθειών του δημοσίου είναι απαραίτητο στους συναρμόδιους φορείς για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της πιστοποίησης, να συμπεριλαμβάνεται και αυτή ως αρμόδια αρχή, για τον τομέα των προμηθειών υγείας.

Άρθρο 34

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 1 προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού του Οργανισμού Απασχολήσεως Ανθρώπινου Δυναμικού (ΟΑΕΔ) ως Ενδιάμεσου Φορέα Κρατικών Ενισχύσεων μέρους Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και συγκεκριμένα για τις δράσεις «Πρώθηση στην Απασχόληση (Νέοι Ελεύθεροι Επαγγελματίες - ΝΕΕ & Νέες Θέσεις Εργασίας - ΝΘΕ) για πληθυσμούς Ρομά» που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 2 παρέχεται η δυνατότητα παραμονής στις Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 (Α' 265) ή στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ των υπαλλήλων που μετατάσσονται κατά τη διάρκεια της απόσπασής τους σε αυτές, με σκοπό την αποφυγή διατάραξης του προγραμματισμού των εργασιών των υπηρεσιών υποδοχής που συνδέονται με απορρόφηση πόρων συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Η διάταξη εφαρμόζεται και για τις μετατάξεις που έγιναν πριν τη δημοσίευση του νόμου, στον οποίο εντάσσεται, υπό τις προϋποθέσεις και με τη διαδικασία που ορίζεται σε αυτήν. Επιπλέον, προβλέπεται ότι προσωπικό φορέων της Γενικής Κυβέρνησης που έχει υπηρετήσει στο παρελθόν σε Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 μπορεί να αποσπάται ή να μετακινείται εκ νέου στις ανωτέρω υπηρεσίες με τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 3614/2007 (Α' 267).

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 3 καθορίζεται η ισχύς της διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 41 του ν. 4314/2014 από τη δημοσίευση του ν. 4521/2018 (Α' 38), ώστε να καταστεί ενιαίο το πλαίσιο αναγνώρισης της προϋπηρεσίας του προσωπικού των Κοινών Γραμματειών (ΚΓ) των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παρ. 4 και 5 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με το μητρώο ελεγκτών και επαληθευτών της ΕΥΔ των ΕΠ του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» με στόχο την έγκαιρη ολοκλήρωση των προβλεπόμενων από το οικείο κανονιστικό πλαίσιο ελέγχων και επαληθεύσεων και την διασφάλιση της απορρόφησης και της χρηστής διαχείρισης των σχετικών κονδυλίων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις των παρ. 6 και 8 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη διαχείριση έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Χρηματοδοτικό Μηχανισμό του ΕΟΧ.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 7 παρέχεται η δυνατότητα χρήσης του εγκεκριμένου μητρώου αξιολογητών του Ενδιάμεσου Φορέα Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΦΕΠΑΕ), από τους

φορείς διαχείρισης δράσεων κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και η δυνατότητα αποζημίωσης των μελών του μητρικού σύμφωνα με το πλαίσιο που ορίζεται σε ανάλογες δράσεις που διαχειρίζεται ο ΕΦΑΠΑΕ.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 9 προβλέπεται ότι σε περίπτωση που εν ενεργεία υπηρετούντες προϊστάμενοι οργανικών μονάδων των ΕΥ του παρόντος νόμου και της ΚΥ της ΜΟΔ ΑΕ, επιλεγούν, στο πλαίσιο ενιαίας προκήρυξης θέσεων της παραγράφου 2, σε άλλη θέση προϊσταμένου από αυτή που κατέχουν, ο χρόνος μέχρι την επανατοποθέτηση τους στη νέα θέση λογίζεται για κάθε συνέπεια, πλην του επιδόματος θέσης ευθύνης, ως χρόνος πραγματικής και συνεχούς υπηρεσίας στην αρχική θέση που κατείχαν. Η διάταξη κρίνεται απαραίτητη, δεδομένου ότι σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 39 προκηρύσσονται ταυτόχρονα όλες οι θέσεις ευθύνης των Ειδικών Υπηρεσιών του ν. 4314/2014 και της Κεντρικής Υπηρεσίας της ΜΟΔ ΑΕ, ωστόσο δεν είναι πρακτικά δυνατή η ταυτόχρονη πλήρωση όλων των ανωτέρω θέσεων, με αποτέλεσμα να ενδέχεται να υπάρξουν εν ενεργεία προϊστάμενοι που θα τοποθετηθούν εκ νέου σε θέση ευθύνης, αλλά με τη μεσολάβηση χρονικού διαστήματος μεταξύ των δύο θητειών. Με την προτεινόμενη διάταξη διασφαλίζεται η μη ύπαρξη μισθολογικών επιπτώσεων, ιδίως ως προς την προσωπική διαφορά, στους ως άνω υπαλλήλους.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 10 προβλέπεται ρητά ότι η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 27 του ν. 4314/2014 εφαρμόζεται από την έναρξη ισχύος της όχι μόνο για έργα της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 αλλά και για έργα προηγούμενων και ήδη ληξασών προγραμματικών περιόδων.

Άρθρο 35

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 2 παρατείνονται οι αποσπάσεις του συνόλου του προσωπικού που υπηρετεί στις Ειδικές Υπηρεσίες του ν. 4314/2014 και στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, ώστε να μη διαταραχθεί το έργο των υπηρεσιών αυτών, που στελεχώνονται αποκλειστικά με αποσπάσεις ή μετακινήσεις προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ ή φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και να αποφευχθεί ο δυσβάσταχτος διοικητικός φόρτος που θα απαιτείτο για τις μεμονωμένες παρατάσεις αυτών με διοικητικές πράξεις. Επίσης, ρυθμίζεται η διαδικασία αποσπάσεων προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ σε γενικές διευθύνσεις του εποπτεύοντος την εταιρεία Υπουργείου.

Άρθρο 36

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 3 προβλέπεται ότι το προσωπικό της ΜΟΔ ΑΕ που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου κατόπιν απόσπασης σε υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ και της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και

Ανάπτυξης, καθώς και στην Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών (ΕΑΤΑ), παραμένει αποσπασμένο σε αυτές μέχρι την 31.12.2023.

Άρθρο 37

Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η δυνατότητα των φορέων Γενικής Κυβέρνησης να συνομολογούν επενδυτικά δάνεια με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα οποία θα αποπληρώνονται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στο πλαίσιο υλοποίησης δράσεων από το ανωτέρω Υπουργείο, με σκοπό την ενεργειακή αναβάθμιση δημοσίων κτιρίων.

Για την επίτευξη του εθνικού ενδεικτικού στόχου ενεργειακής απόδοσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του ν. 4342/2015 (Α' 143), με το οποίο ενσωματώθηκε το άρθρο 3 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ (όπως τροποποιήθηκε με το Παράρτημα της Οδηγίας 2013/12/ΕΕ, και το άρθρο 24 παρ. 1 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ), το Δημόσιο και οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα καλούνται να διαδραματίσουν υποδειγματικό ρόλο στη λήψη των απαιτούμενων μέτρων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης και εξοικονόμησης ενέργειας στις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό που διαθέτουν. Για το λόγο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδότησης των σχετικών έργων, με στόχο τη μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων εξοικονόμησης ενέργειας.

Άρθρο 38

Με την παρ.1 της προτεινόμενης διάταξης διευκρινίζεται ότι οι δαπάνες της περίπτ. α' της παρ. 3 του άρθρου 8 είναι επιλέξιμες και όταν πραγματοποιούνται επί κατασκευών που είχαν ήδη υπαχθεί στις διατάξεις είτε του Ν. 1337/1983 (Α' 33), είτε του Ν. 4178/2013 (Α' 174), είτε του Ν. 4495/2017 (Α' 167) κατά το χρόνο υποβολής του αιτήματος υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του ν. 4399/2016 (Α' 117). Η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν οι προβλέψεις του ν. 4399/2016 με το αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους ν. 3299/2004 και 3908/2011.

Με την παρ. 2 της προτεινόμενης διάταξης προβλέπεται η έκδοση απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης για τον ορισμό των απαραίτητων δικαιολογητικών που θα πρέπει να υποβάλλονται για όλους τους ελέγχους των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016. Μέχρι σήμερα τα δικαιολογητικά υποβολής αιτημάτων ελέγχου ορίζονται στις αποφάσεις των προκηρυσσόμενων καθεστώτων σύμφωνα με το άρθρο 29 του ίδιου νόμου.

Με την παρ. 3 της προτεινόμενης διάταξης απαλείφονται τα δικαιολογητικά ελέγχου, ολοκλήρωσης και παρακολούθησης της τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων ως υποχρεωτικώς καθοριζόμενα στις αποφάσεις προκήρυξης καθεστώτων. Ειδικότερα, τα δικαιολογητικά ελέγχου θα ορίζονται με απόφαση του

Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με τη νέα διάταξη της παρ.10 του άρθρου 16 του ν.4399/2016.

Άρθρο 39

Με τη ρύθμιση της παρ. 1 της προτεινόμενης διάταξης προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 85 του ν.-4399/2016 που αποσαφηνίζει την προθεσμία ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στο ν.2601/1998 (Α' 81) στο πλαίσιο του Ελληνικού Σχεδίου Οικονομικής Ανασυγκρότησης των Βαλκανίων (Ε.Σ.Ο.Α.Β.). Σημειώνεται ότι με την παρ.-3 του άρθρου 85 του ν. 4399/2016 οι αιτήσεις που είχαν υποβληθεί για την ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων σε χώρες της αλλοδαπής κατά το άρθρο 6 του ν.-2996/2002 (Α' 62) και δεν είχαν εγκριθεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, τέθηκαν στο αρχείο της Υπηρεσίας, μη παρέχοντας πλέον τη δυνατότητα αξιοποίησης του καθεστώτος αυτού για παροχή ενισχύσεων. Με την πρόταση αυτή, που αφορά ελάχιστες επενδύσεις που είχαν υπαχθεί στο εν λόγω καθεστώς και για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί αποφάσεις ολοκλήρωσης, ορίζεται ως προθεσμία ολοκλήρωσης η αντίστοιχη που έχει δοθεί για τα επενδυτικά σχέδια του νόμου 3299/2004, προκειμένου να διενεργηθούν όλες οι αναγκαίες, κυρίως διοικητικού χαρακτήρα πράξεις (όπως π.χ. αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου κ.λπ.), ώστε να αντιμετωπιστούν και οι τελευταίες εκκρεμότητες των επιχειρήσεων που υπήχθησαν στο Πρόγραμμα αυτό.

Με την παρ.2 της προτεινόμενης διάταξης προστίθεται ο Ν. 4495/2017 στους ήδη αναφερόμενους, στη σχετική διάταξη, νόμους περί τακτοποίησης αυθαιρέτων (Ν. 1337/1983, Ν. 4178/2013), στους οποίους δύνανται να έχουν υπαχθεί κατασκευές που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο αντικείμενο επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011, προκειμένου να ολοκληρωθούν, οι σχετικές δαπάνες. Η συμπλήρωση κρίνεται απαραίτητη καθ' όσον, σύμφωνα με την αρχή της ισότητας, δε-δύνανται να αποκλειστούν της ολοκλήρωσης επενδυτικά σχέδια που έχουν εκκινήσει διαδικασίες τακτοποίησης στο Ν. 4495/2017, ο οποίος εκδόθηκε μετά τη-δημοσίευση του Ν. 4399/2016 και ως εκ τούτου δεν μπορούσε εξ αρχής να τον συμπεριλάβει, έναντι άλλων επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στους προγενέστερους και ρητά αναφερόμενους νόμους περί τακτοποίησης αυθαιρέτων.

Με την παρ 3 της προτεινόμενης διάταξης, η οποία προστίθεται στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 85 του Ν. 4399/2016, ορίζεται ότι η απόφαση που αφορά στον ορισμό των απαραίτητων δικαιολογητικών που θα πρέπει να υποβάλλονται για όλους τους ελέγχους των επενδύσεων που υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του ν. 4399/2016 θα έχει εφαρμογή και για τους ελέγχους των επενδύσεων του ν. 3908/2011, αλλά και των επενδύσεων που ενισχύθηκαν με τα κίνητρα της επιχορήγησης ή και της επιδότησης τόκων ή και επιδότησης χρηματοδοτικής μίσθωσης ή επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης των προηγούμενων αναπτυξιακών νόμων 2601/1998 (Α' 81) και 3299/2004 (Α' 261). Με την έκδοση της ανωτέρω απόφασης δε-θα εφαρμόζεται η

υπ' αριθμ. 2106/31-1-2013 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων (Β' 183). Με τον τρόπο αυτό, ρυθμίζονται με ενιαίο, καταρχήν, τρόπο στους Αναπτυξιακούς Νόμους τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για τη διενέργεια των ελέγχων. Με τη ρύθμιση αυτή επιτυγχάνεται η ταχεία και αποτελεσματική ανάπτυξη και λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος στο οποίο υποβάλλονται τα αιτήματα ελέγχου μετά των συνοδευτικών δικαιολογητικών για όλους τους νόμους, ενώ διευκολύνονται τόσο οι επενδυτές όσο και οι αρμόδιες υπηρεσίες ως προς το σχετικό θεσμικό πλαίσιο που καλούνται να εφαρμόσουν. Σημειώνεται ότι η ως άνω απόφαση δεν αφορά τους διοικητικούς ελέγχους των επενδυτικών σχεδίων παραγωγής ηλεκτρισμού από την ηλιακή ενέργεια συνολικής ισχύος μέχρι 150 Kw, οι οποίοι ρυθμίζονται με άλλες αποφάσεις.

Άρθρο 40

Με την παρ. 1 της προτεινόμενης διάταξης αποσαφηνίζεται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο μπορεί να διαπιστωθεί μια παράβαση των όρων της απόφασης υπαγωγής και κάθε συνακόλουθης διοικητικής πράξης (τροποποίηση, ολοκλήρωση κλπ) της ενισχυθείσας –δυνάμει των διατάξεων του Ν. 3299/2004– επιχείρησης, που έλαβε χώρα, είτε κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, είτε μετά την ολοκλήρωση αυτού και δη κατά την περίοδο των μακροχρόνιων υποχρεώσεων του. Έτσι, εφόσον η διαπίστωση γίνει εντός δεκαετίας από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας, επιβάλλεται η κύρωση της επιστροφής του συνόλου ή μέρους της ενίσχυσης. Επιπλέον, στο πλαίσιο των ανωτέρω αναφερομένων, με την παρ. 3 της ίδιας προτεινόμενης διάταξης η εν λόγω πρόβλεψη επεκτείνεται και στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3908/2011, προς ενιαία, σαφή και ορθολογική αντιμετώπιση της υπό ρύθμιση περίπτωσης σε όλους τους νόμους.

Με τη ρύθμιση της παρ.2 της προτεινόμενης διάταξης επιδιώκεται η πιο αποτελεσματική εφαρμογή της υπάρχουσας διάταξης που αφορά στον τρόπο αντιμετώπισης των περιπτώσεων που διαπιστώνεται υποβολή ή αποσιώπηση ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων, η γνώση των οποίων θα οδηγούσε ή στην απόρριψη της επενδυτικής πρότασης ή στη με διαφορετικούς όρους υπαγωγή ή ολοκλήρωσή της ή σε μη καταβολή της εγκριθείσας ενίσχυσης ή θα είχε σαν αποτέλεσμα τη μη ορθή παρακολούθηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων. Καταρχάς παραμένει η αρχική προσέγγιση της ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής και της παρακράτησης ή επιστροφής του συνόλου της χορηγηθείσας ενίσχυσης. Παράλληλα, προβλέπεται ηπιότερη προσέγγιση, ήτοι της μη κύρωσης του συνόλου της ενίσχυσης:

- στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις της υποβολής μη νόμιμων παραστατικών, των οποίων η μη νόμιμη αξία (και όχι το σύνολο της αξίας του παραστατικού, όπως μέχρι σήμερα ισχύει) δεν υπερβαίνει το ένα (1) εκατομμύριο ευρώ και συγχρόνως η προκύπτουσα ενίσχυση των μη νόμιμων αυτών παραστατικών δεν υπερβαίνει σε ποσοστό το 10% της συνολικής ενίσχυσης του

επενδυτικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές οι συνέπειες –κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης– είναι η μη πιστοποίηση των ποσών των παραστατικών κατά το μέρος της μη νόμιμης αξίας τους και παράλληλα η επιβολή κύρωσης ίσης με το διπλάσιο ποσό της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στο ποσό της ενίσχυσης της μη νόμιμης αξίας των παραστατικών.

- στην περίπτωση που το ψευδές, παραπλανητικό ή αποσιωπηθέν στοιχείο αφορά στην ίδια συμμετοχή, η οποία ωστόσο καλύφθηκε νομίμως κατά την υλοποίηση της επένδυσης και τεκμηριώνεται η σύμφωνα με τους όρους υπαγωγής ολοκλήρωση της επένδυσης. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλεται μερική επιστροφή ή μερική παρακράτηση που δεν μπορεί πάντως να είναι κάτω του 10% της εγκρινόμενης ενίσχυσης, ενώ σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις της μερικής επιστροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.

Άρθρο 41

Με την προτεινόμενη διάταξη θεσπίζεται διαδικασία στοχευμένης ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της χώρας. Η ενίσχυση αφορά την κάλυψη μέρους των λειτουργικών τους δαπανών και θα παρέχεται σύμφωνα με τη διαδικασία κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis), υπολογιζόμενη σε συνάρτηση με το συνολικό μισθολογικό κόστος της εκάστοτε επιχείρησης προκειμένου να ενισχύονται περισσότερο επιχειρήσεις που απασχολούν περισσότερους εργαζόμενους συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση της απασχόλησης στη χώρα. Οι παρεχόμενες ενισχύσεις είναι προσανατολισμένες σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας, ήτοι στη βιομηχανική παραγωγή, στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών εφοδιαστικής αλυσίδας και ηλεκτρονικού εμπορίου. Οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της χώρας, τις οποίες αφορά η εν λόγω δράση, προσδιορίζονται με βάση αντικειμενικά κριτήρια και σύνθετους δείκτες, που συνδυάζουν κριτήρια όπως ιδίως το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ), την κατά κεφαλήν Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ), το μέσο ποσοστό ανεργίας, τα επίπεδα εκπαίδευσης ή το ποσοστό γήρανσης του πληθυσμού, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης.

Άρθρο 42

Με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ο τύπος του Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης που εκπονείται και εγκρίνεται για την αξιοποίηση ακινήτων ιδιοκτησίας ΟΤΑ α' και β' βαθμού που εντάσσονται στη διαδικασία των στρατηγικών επενδύσεων του ν. 3894/2010 (Α' 204). Συγκεκριμένα διευκρινίζεται ότι για τα ακίνητα που έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα του Ταμείου Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας (ΤΑΙΠΕΔ), καταρτίζονται και εγκρίνονται ΕΣΧΑΔΑ κατά τις διατάξεις του

ν. 3986/2011 (Α' 152) ενώ για την αξιοποίηση ακινήτων ιδιοκτησίας ΟΤΑ α' και β' βαθμού που δεν έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα του Ταμείου Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας και εντάσσονται στις Στρατηγικές Επενδύσεις, καταρτίζονται και εγκρίνονται ΕΣΧΑΣΕ κατά τις διατάξεις του ν. 3894/2010 (Α' 204).

Άρθρο 43

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται το άρθρο 14 του π.δ. 147/2017 (Α 192) (Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης), καθώς στη Διεύθυνση Οργάνωσης, Διοικητικής και Τεχνικής Υποστήριξης, της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του Υπουργείου, συστήνεται Γραφείο Κίνησης Οχημάτων.

Συγκεκριμένα, το Γραφείο Κίνησης Οχημάτων είναι αρμόδιο για τον έλεγχο της καλής κατάστασης των αυτοκινήτων του Υπουργείου και των κινήσεων που πραγματοποιούν αυτά, για μεταφορά προσώπων ή φορτίων για υπηρεσιακούς λόγους.

Ως Επικεφαλής του Γραφείου Κίνησης Οχημάτων, ορίζεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Οργάνωσης, Διοικητικής και Τεχνικής Υποστήριξης υπάλληλος ο οποίος ασκεί τα καθήκοντά του εντός του ωραρίου εργασίας και χωρίς να δικαιούται πρόσθετη αμοιβή.

Άρθρο 44

Με το άρθρο πρώτο του ν. 2380/1996 (Α' 38) κυρώθηκε κατά την παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος διεθνής συμφωνία για την ίδρυση Τράπεζας Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου, στην οποία συμμετέχει και η Ελληνική Δημοκρατία. Η Τράπεζα αποτελεί ανεξάρτητο Διεθνές Ίδρυμα, με πλήρη νομική προσωπικότητα (άρθρο 44) και έχει ως σκοπό να συμβάλει στη «διαδικασία μετάβασης των κρατών μελών προς την οικονομική ευημερία των λαών της περιοχής» (άρθρο 1), αποτέλεσε δε εξέλιξη τεράστιας σημασίας για τη χώρα μας το γεγονός ότι ως έδρα της Τράπεζας ορίστηκε η πόλη της Θεσσαλονίκης (άρθρο 32). Ενόψει τούτου, στο άρθρο 5 της Συμφωνίας Έδρας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Τράπεζας, που επίσης κυρώθηκε κατά την παρ. 1 του άρθρου 28 του Συντάγματος με το άρθρο πρώτο του ν. 2707/1999 (Α' 78), προβλέφθηκε ότι η Ελληνική Κυβέρνηση στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να συνδράμει την Τράπεζα στη δαπάνη στέγασής της.

Το ζήτημα ανεύρεσης κατάλληλου καταστήματος για τη στέγαση της Τράπεζας στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, αποτέλεσε και αποτελεί ένα συνεχές πρόβλημα για τη λειτουργία της. Μια λύση στο πρόβλημα αυτό κρίθηκε ότι μπορεί να αποτελέσει η στέγαση της Τράπεζας σε ιδιόκτητο ακίνητο, με τη συνδρομή της Ελληνικής

Κυβέρνησης, που μπορεί να λάβει τη μορφή επιχορήγησης, η οποία θα καταβληθεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα συμφωνηθούν με την Τράπεζα. Ενόψει τούτου θεωρήθηκε αναγκαία η θέσπιση της προτεινόμενης διάταξης, με την οποία παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης να συνάψει με την Τράπεζα σύμβαση ("Contribution Agreement") για την επιχορήγησή της μέχρι του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ. Το τελικό ποσό της επιχορήγησης, που μπορεί να καλύπτει μέχρι το 75% της σχετικής δαπάνης, θα ορισθεί με τη σύμβαση. Επίσης, με την ίδια σύμβαση θα συμφωνηθεί ο τρόπος καταβολής της επιχορήγησης, οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για την εκταμίευση των επί μέρους ποσών, οι συνέπειες της μη τήρησης των συμφωνηθέντων, καθώς και ο τρόπος επίλυσης των σχετικών διαφορών. Σημειώνουμε ότι πριν την υπογραφή από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης της προβλεπόμενης από την προτεινόμενη ρύθμιση σύμβασης, η σύναψη της οποίας δεν είναι υποχρεωτική για το Ελληνικό Δημόσιο, ουδεμία υποχρέωση υπάρχει για επιχορήγηση εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου των δαπανών στέγασης ή μεταστέγασης της Τράπεζας.

Άρθρο 45

Η ασάφεια στη διατύπωση του εδαφίου α' παραγράφου 3 άρθρου 15 νόμου 3091/2002 δημιουργεί την εύλογη εντύπωση ότι η προβλεπόμενη σε αυτή απαλλαγή ισχύει και για ανώνυμες εταιρίες με ανώνυμες μετοχές, εφόσον δηλώνονταν τα φυσικά πρόσωπα που τις κατέχουν. Για τον λόγο αυτό αρκετές ανώνυμες εταιρίες με ανώνυμες μετοχές, οι οποίες ανήκαν απευθείας και εξ ολοκλήρου σε φυσικά πρόσωπα με αριθμό φορολογικού μητρώου στην Ελλάδα, δεν μετέτρεψαν τις μετοχές τους σε ονομαστικές.

Επειδή πλέον μετά το ν. 4548/2018 όλες οι ανώνυμες εταιρίες είναι υποχρεωτικό να κατέχουν ονομαστικές μετοχές και επειδή ο αληθής σκοπός του αρ 15 ν 3091/2012 όπως κρίθηκε με την 2810/2017 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι να επιβαρυνθούν με τον εν λόγω ειδικό φόρο επί των ακινήτων όχι όλες ανεξαιρέτως οι εταιρίες, αλλά εκείνες μόνον οι εταιρίες, οι οποίες, μη "επιθυμώντας" την "αποκάλυψη" στις φορολογικές αρχές της ταυτότητας των πραγματικών κυρίων των ακινήτων τους, καθιστούν τελικώς ανέφικτο τον εκ μέρους των φορολογικών αρχών έλεγχο φυσικών προσώπων υποκειμένων κατ' αρχήν σε φορολογία στην Ελλάδα, λειτουργώντας έτσι ως οχήματα φοροαποφυγής, με αποτέλεσμα την απόκρυψη φορολογικής ύλης κτηθείσης από τα πρόσωπα αυτά (μη αποκάλυψη φορολογητέων γεγονότων, παράκαμψη της νομοθεσίας περί "πόθεν έσχες" κ.λπ.) και την αποφυγή της πληρωμής των αναλογούντων σε αυτήν φορολογικών επιβαρύνσεων, κατά παράβαση της θεσπιζομένης με το άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος αρχής της ισότητας ενώπιον των δημοσίων βαρών.

Ο ανωτέρω όμως νομοθετικός σκοπός δεν συντρέχει για εταιρίες στις οποίες εξ αρχής το σύνολο των ανωνύμων μετοχών ανήκε σε φυσικά πρόσωπα με ελληνικό

αριθμό φορολογικού μητρώου, τα πρόσωπα αυτά δηλώνονταν στην αρμόδια για την εποπτεία των ανωνύμων εταιριών αρχή μέσω της υποβολής των πρακτικών των ετήσιων και έκτακτων γενικών συνελεύσεων και ουδεμία μεταβολή ένεκα μεταβίβασης μετοχών στη μετοχική σύνθεση τους έλαβε χώρα από την έναρξη ισχύος του άρθρου 15 νόμου 3091/2002 ή από τον χρόνο υπαγωγής των εταιριών αυτών στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής.

Για τους λόγους αυτούς και προς θεραπεία των παραπάνω σκοπών δημοσίου συμφέροντος, με την προτεινόμενη διάταξη επεκτείνεται άπαξ και αναδρομικά στις ανωτέρω εταιρίες η απαλλαγή από τον φόρο του άρθρου 15 παρ. 1 ν. 3091/2002.

Αθήνα, 8./4./2019

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

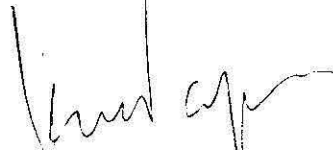

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

58

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

ΥΓΕΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΜΑΡΙΑ-ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

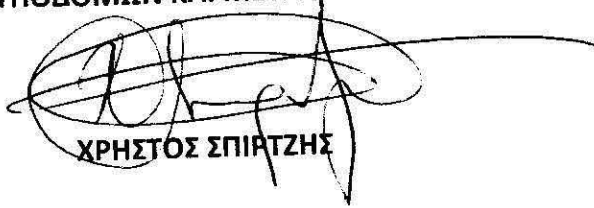
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

55

ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΦΩΤΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

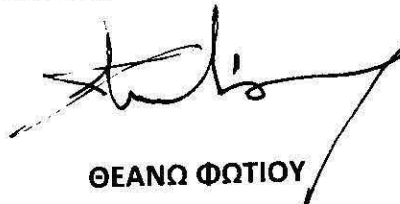
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΦΩΤΑΚΗΣ ΚΟΣΤΑΣ

60

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

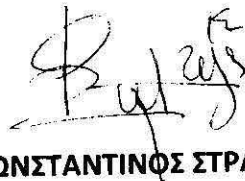
ΟΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

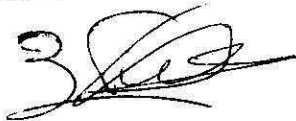
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΡΚΑΣ